

Iedereen heeft

Voetbaltalent

nummer
28

GEEN TALENT MAG VERLOREN GAAN

Videoanalyse bij nationale jeugdteams

Alex Abresch

Videoanalyse bij amateurclubs

Michael Brussen

Pupillenvoetbal

Optimale wedstrijdvormen

Alex Abresch, Performance Analyst

Videoanalyse bij nationale jeugdteams

Alex Abresch is sinds vier jaar als Performance Analyst betrokken bij de videoanalyses ten behoeve van de nationale teams, tot en met Jong Oranje. Voor dat laatste team is hij nu zelf actief, verder coördineert hij de werkzaamheden voor de nationale jeugdteams. Vanaf medio 2016 zal hij bovendien voor FC Utrecht werken. Nu vertelt Abresch over de manier waarop coaches en geselecteerde spelers profiteren van het beeldmateriaal.

Foto's: KNVB

Alex Abresch: "We zijn in ons analistenteam in totaal met zeven mensen. Het grootste deel van de videoanalisten die aan een nationaal team verbonden zijn, werkt ook voor een BVO. Ik ben twee seizoenen door de KNVB aangesteld als Coördinator Videoanalyse om ervoor te zorgen dat alle nationale jeugdselecties consequent omgaan met het begrip videoanalyse. In het verleden lag het vaak sterk aan de trainer, in hoeverre en op welke wijze gebruik gemaakt werd van videoanalyse. De wijze waarop de videoanalisten te werk gaan, staat nu vast. Uiteraard kan de coach zijn specifieke wensen aan ons kenbaar maken. Hoe de coach het materiaal vervolgens aanbiedt aan zijn spelers, is aan hem. Dat kan individueel per speler, per linie of in teamverband."

Bij de nationale selecties heb je spelers doorgaans maar kort onder je hoede. Hoe verloopt het proces wanneer zij bij hun clubs zijn?

Alex Abresch: "Wanneer spelers bij hun clubs zijn, maken onze scouts gebruik van het programma Scout7. Daarmee halen we beelden binnen, daaruit worden rapporten gemaakt en de spelers uiteindelijk beoordeeld. De videoanalistenwereld is maar klein en de onderlinge samenwerking erg goed. Wanneer een van onze coaches beeldmateriaal nodig heeft, kan ik vaak eenvoudig een beroep doen op de betreffende analist bij de club. Die zal dan vrijwel altijd de beelden beschikbaar stellen.

Zodra spelers hier binnenkomen, gebruiken wij My Team Performance Exchange (My-TPE). Dat is oorspronkelijk een clipsharingtool, zodat we beelden ook kunnen delen met spelers wanneer ze bijvoorbeeld thuis zijn. Sinds

dit seizoen hebben we het My-TPE-gebruik geïntensiveerd, onder meer door er allerlei data in op te slaan waarmee we een stevige database krijgen. Dan praten we bijvoorbeeld over fysieke gegevens en statistieken maar uiteraard ook over beelden. Je kunt je voorstellen dat dit grote voordelen oplevert wanneer een speler uit Onder 15 een jaar later in aanmerking komt voor Onder 16. De trainer kan zich dan inlezen en beter voorbereiden op de samenwerking met de betreffende speler."

Hoe ziet het werk van het analistenteam er in grote lijnen uit?

Alex Abresch: "Zoals ik vertelde, heeft het grootste deel van het team tevens verplichtingen bij een club. Dit betekent in de praktijk dat ik aan de voorkant veel zelf doe. Je praat dan met name over voorbereiding op tegenstanders, die je op korte termijn gaat

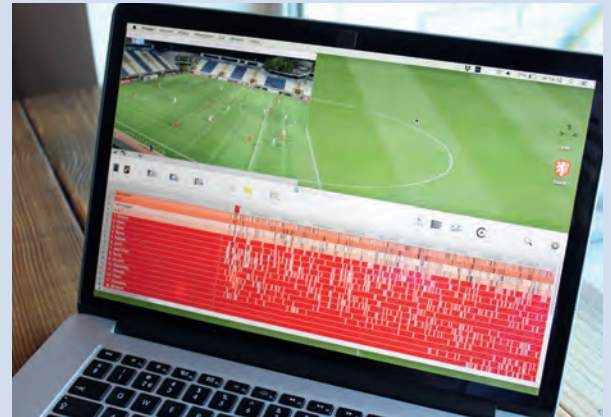
tegenkomen. Onze teammanagers wisselen vaak beelden uit met hun buitenlandse collega's. Hierbij heb je altijd een heel veld in beeld en niet uitsluitend beeld van een tv-camera, waarbij je vaak hoogstens een kwart van het veld ziet en waarbij vaak ingezoomd wordt. Vervolgens worden die beelden door mij met behulp van SportsCode gecodeerd in de hoofdmomenten van voetbal. Deze gegevens worden bij de coach op zijn laptop gezet. De coach selecteert uiteindelijk de specifieke beelden die hij wil behandelen met zijn spelers. Kortom, zodra de coach een interland met zijn team start, heeft hij zijn huiswerk al gedaan en kan hij ogenblikkelijk met zijn assistenten en de videoanalist gaan zitten en beslissen wat hij wil communiceren met de spelers. Zodra het trainingskamp daadwerkelijk start, wordt er een videoanalist ingevlogen die het geheel gaat begeleiden. Videoanalisten filmen en coderen de trainingen en de interlands, maar mengen zich verder niet in voetbalinhoudelijke zaken. Maar uiteraard hebben de analisten wel verstand van het spel, want anders is het voor een coach onmogelijk om op niveau met hen te praten over welke momenten hij nu precies wenst te zien.

Videoanalisten gaan altijd mee naar de interlands. Zij kunnen ook worden ingezet voor samenstelling van de presentaties. Je praat dan over zaken

als lay-out, hoe presenteren we het aan de spelers. Maar het kan ook gaan over technische kwesties: van het gebruik de beamer tot het beoordelen van een internetnetwerk in een buitenlands hotel. Als er een lange vliegtreis is, zorgt de videoanalist ervoor dat er voldoende beelden op iPads staan zodat de coach en de spelers de tijd zinnig kunnen gebruiken. In hotels hebben we altijd een besprekingsruimte. Wanneer de coach en zijn assistent met elkaar praten over hoe ze de wedstrijd willen benaderen, wat ze willen bespreken en welke beelden ze daarbij willen gebruiken, kan de videoanalist ter plekke de presentatie in elkaar zetten. Is de informatie naar spelers bij binnenkomst nog tamelijk algemeen van aard, je begrijpt dat dit specifieker wordt naarmate de wedstrijd dichterbij komt."

Tot zover het voorbereidende werk en de activiteiten achter de schermen. Maar er wordt ook getraind en gespeeld. Hoe gaat de videoanalist dan te werk?

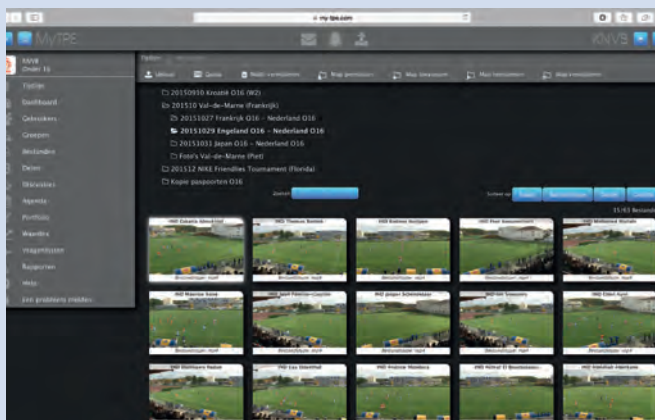
Alex Abresch: "Wij zorgen er altijd voor dat er steigers langs het trainingsveld staan. Hiermee beogen we dat we op de goede hoogte en met de juiste hoek dezelfde overzichtsbeelden kunnen maken waarover ik al eerder sprak. De analist filmt en codeert de beelden tegelijkertijd. Dus concreet ben je met één hand aan het filmen, met de andere codeer je direct op de Macbook het geen op het veld gebeurt.

'Trainingen en interlands worden direct gecodeerd.'

Wij coderen altijd in de vier hoofdmomenten: verdedigen, omschakelen van aanvallen naar verdedigen, omschakelen van verdedigen naar aanvallen en aanvallen. Daarbij kunnen we echter ook aangeven wat er in dat moment gebeurt: hoe start zo'n opbouw en wat is bijvoorbeeld de rol van de middenvelders? Verder kunnen we de rol van de tegenstander eraan koppelen: hoe staan ze georganiseerd en wat is hun intentie? Tot slot kunnen we inzoomen op bepaalde thema's die de trainer heeft aangegeven, bijvoorbeeld omdat hij juist die aspecten met zijn team wil trainen.

Zijn we klaar, wordt alle informatie automatisch verwerkt in een zogeheten matrix. Hierdoor kun je dus direct zien wat iedere speler precies heeft gedaan in een training of wedstrijd. Dan zie je bijvoorbeeld dat je rechter centrale verdediger zeven keer is in-

My-TPE, clipsharing en database.

Teamfuncties uitgediept.

gedribbeld naar het middenveld. Door op dat cijfer 7 te klikken dat achter zijn naam en onder de betreffende categorie staat, krijg ik meteen alle momenten te zien waarop die verdediger indribbelde. De coach kan in de bus terug naar het hotel de beelden al zien.”

De beelden staan klaar. Daarna gaat de coach ze presenteren aan zijn spelers. Wat zijn dan de mogelijkheden van de trainer-coach?

Alex Abresch: “De coach zelf is leidend wat hij presenteert aan de selectie. De keuzes zijn gebaseerd op het niveau, leeftijd en de ontwikkelingsfase van de selectie. Bij jongere teams zie je vaak dat er meer individueel wordt gewerkt. Je kunt je ook voorstellen dat hier in linies wordt gewerkt,

dat spelers beelden te zien krijgen en daar vervolgens zelf hun commentaar op moeten leveren. Zij presenteren dat aan de groep. Bij oudere categorieën is het vaak zakelijker. Dan worden de beelden meestal in de groep besproken, maar uiteraard kan de trainer-coach er ook voor kiezen een speler of enkele spelers apart te nemen en zaken met hen te bespreken. Hij kan het ook anders aanpakken en het nóg interactiever maken. We hebben de mogelijkheid om via MyTPE de spelers beelden toe te zenden. Deze kunnen ze op hun eigen telefoon of tablet bekijken. Wanneer zij op hun kamer zitten, kunnen we ze ter voorbereiding op de bespreking (team of individueel) vragen die beelden te bekijken, om het er daarna met elkaar over te hebben. Of andersom, dat je een speler ná de bespreking nog wat beelden meegeeft zodat hij er nog eens over kan nadenken.

Verder bleek het in het kader van de ontwikkeling van de speelwijze handig wanneer we spelers met bewegende animaties konden laten zien, wat bepaalde thema's die we hadden benoemd, nu precies inhouden. Ook dat komt voort uit beeldmateriaal dat we als het ware vertalen naar die animaties. Wanneer je het hebt over 'compact blijven', hoe speelt zich dat dan af wanneer de bal naar de rechts-back wordt gespeeld? Als je daarachter dan de beelden plakt die laten zien hoe het in de wedstrijd gebeurt, is dat voor spelers heel helder.

Je ziet dat we ongelooflijk veel informatie verzamelen, maar uiteindelijk komt alleen het topje daarvan bij de spelers terecht. Daarin is de videoanalist alleen faciliterend, hij maakt geen keuzes. De trainer wil iets weten over de opbouw door zijn centrale verdedigers. Wij zetten die beelden klaar. De trainer kiest fragment 2, 5 en 11 en wij zorgen ervoor dat dit op een goede manier in de presentatie komt. Dat is het werk van de videoanalist. Niet volop in beeld, maar wel van groot

belang om de spelers zo uitgebreid mogelijk te beïnvloeden.”

Als de wedstrijden gespeeld zijn, houden de werkzaamheden niet op.

Alex Abresch: “Uiteindelijk maak ik van alle selecties een back-up van alle beelden en data die we gedurende zo'n periode verzameld hebben. Na een activiteit gaan de analisten naar hun club terug en gaan de coaches met alle bestanden op hun laptop naar huis. Hierdoor kunnen we niet alleen van onze eigen selecties, maar ook van tegenstanders alles terugvinden, ook over de jaren heen. Speelt volgend jaar onze Onder 19 tegen Frankrijk, kun je in de database alles opzoeken over Frankrijk onder 18 van dit jaar, dat waarschijnlijk veel dezelfde spelers bevat als Onder 19 volgend seizoen.

Ook koppelen wij nog terug richting de clubs. Wij versturen na een activiteit de volledige wedstrijden met coderingen naar de analisten van de clubs waarvandaan we spelers gehaald hebben. Deze zetten het vervolgens op de laptops van de coaches, die de informatie ook weer met hun spelers kunnen delen. Bovendien gaan onze coaches bij de trainers van de clubs op bezoek om alles door te spreken. Of zij maken telefonisch een afspraak om de evaluatie door te nemen. Op deze wijze komen we ook de clubs tegemoet en hebben zij ook concreet iets aan het geen we hier doen.”

Samenvatting:

- Het videoanalistenteam van de KNVB dat de nationale jeugdselecties begeleidt, bestaat uit zeven personen.
- Analisten filmen en coderen interlands en trainingen, maar bemoeien zich niet met de keuzes die coaches maken.
- Alle verzamelde informatie wordt ook gedeeld met de coaches van clubs die spelers leveren voor de betreffende nationale selecties.

Verdedigen: compact houden en lengte en breedte.

Keeper gaat openen naar de linkerkant. De Nederlandse verdediging gaat ook in die richting.

Michael Brussen (DOVO)

Videoanalyse bij amateurclubs

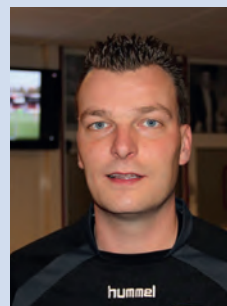
Videoanalyse, dat is iets voor profclubs. Of voor heel vermogende amateurclubs. Hoeveel trainers en bestuursleden zullen niet zo denken? DOVO, zaterdaghoofdklasser in Veenendaal, laat echter zien dat het gebruikmaken van filmbeelden en daarmee trainers en spelers beïnvloeden, voor een veel groter aantal verenigingen weggelegd is. Ondersteund door videospecialiste Ursula Buijs doet Jong DOVO-trainer Michael Brussen zijn verhaal: 'Het is niet moeilijk. Een kwestie van durven en doen.'

Door Ons Vrienden Opgericht, kortweg DOVO, had in de dagen direct na de Tweede Wereldoorlog nog welgeteld negentien leden over, maar is anno 2015 een bloeiende vereniging met 1600 leden en een accommodatie die op Jupiler League-niveau niet zou misstaan. Die ontwikkeling heeft de club niet alleen doorgemaakt als het gaat om het aantal leden en de behuizing, maar tevens als we kijken naar de wijze waarop met jeugdspelers wordt gewerkt.

Michael Brussen is trainer van DOVO 2 dat, ofschoon het team doorgaans spelers van 18 tot 21 jaar herbergt, in clubkringen het hoogste jeugdelftal wordt genoemd. Hier wordt het laatste deel van de opleiding verzorgd, die uiteindelijk moet leiden naar een plek in DOVO 1. Brussen stond mede aan de basis van de certificering die de club behaalde, waarin bleek dat DOVO ook op het gebied van videoanalyse grote stappen heeft gemaakt. Terwijl

Ursula Buijs de techniek voor haar rekening neemt, vertelt Brussen aan De Voetbaltrainer hoe het werkt.

Breed gedragen

Michael Brussen: "Ik ben nu anderhalf jaar actief bij DOVO, aanvankelijk als trainer van A1. Het jaar ervoor heeft de club besloten vi-

deoanalyses te gaan maken bij jeugdselectieteams, om het ontwikkelen van de spelers te bevorderen. Vorig jaar is de club hier daadwerkelijk mee begonnen. Het was ook een onderdeel van de certificering die DOVO vorig jaar heeft behaald. DOVO is een van de eerste amateurclubs die de status van Regionale Jeugd Opleiding heeft gekregen na het doorlopen van het Kwaliteit & Performance Programma van de KNVB in samenwerking met NMC Bright.

Foto's: DOVO

Natuurlijk wordt het invoeren van videoanalyses binnen een club aanvankelijk door sommige geledingen wel wat sceptisch bekeken, maar we zijn nu een stap verder en het wordt inmiddels breed gedragen. Voor de

Aan weerszijden van ons hoofdveld hebben wij een tribune, en wij filmen de wedstrijden van de jeugd altijd vanaf dezelfde positie op dezelfde tribune. Van daaruit kunnen we met onze apparatuur ongeveer een half

voor zichzelf goed te bepalen, welke informatie hij uit de beelden wil halen. Het is niet verstandig altijd de nadruk te leggen op negatieve momenten. Je kunt het ook uitstekend gebruiken om spelers te enthousiasmeren doordat je ze fragmenten laat zien van hetgeen ze goed doen. Ik probeer de spelers vooral zélf iets te laten vinden van de beelden die we hebben. Ik pik er bijvoorbeeld een moment uit waarin we een goal tegen krijgen, en stuur dat dan naar alle spelers: wat vinden jullie ervan? Maar je kunt ook wat geavanceerder te werk gaan, bijvoorbeeld door bepaalde spelers en situaties te accentueren met rondjes, pijltjes of teksten. Dat kan het programma allemaal. Dan omcirkel ik bijvoorbeeld een speler en zet erbij: 'Moet je hier doordekken?' Zo zet ik hem aan het denken.

'Aanvankelijk waren sommigen sceptisch, maar videoanalyse werd al snel breed gedragen'

trainers van de jeugdselectieteams is het werken met deze systemen nu simpelweg een onderdeel van hun takenpakket.

DOVO heeft besloten te gaan werken met het programma van Nac Sports. Je hebt een camera nodig, het systeem uiteraard dat het bewerken van de beelden mogelijk maakt, een laptop en een scherm waarop je de beelden kunt vertonen. Start je ermee, dan is het natuurlijk zaak om dit programma goed te leren kennen. Dat doe je het best door maar gewoon te starten met filmen. Dat doen we bij DOVO 2, A1/A2, B1/B3 (dat volgend jaar B1 moet worden), C1/C3 en inmiddels ook bij de Onder 12. In de praktijk zien we dat het systeem het meest gebruikt wordt door de hoogste teams in elke leeftijdscategorie.

Op dit moment ligt bij DOVO de nadruk op het filmen van wedstrijden.

speelveld in beeld brengen. Dat is niet optimaal - je zou liever het hele veld kunnen overzien - maar voor onze doelstellingen op dit moment voldoende. Vanuit de sponsoruimte achter deze tribune hebben wij ook de mogelijkheden om direct het beeldmateriaal te versturen naar trainers."

De trainer

Michael Brussen: "Dat versturen doen we heel simpel, door middel van WeTransfer. Dat is via internet voor iedereen met een e-mailadres gewoon beschikbaar. De trainer kan al direct na de wedstrijd de beelden terugzien en kan precies aangeven welke fragmenten hij bruikbaar vindt voor zijn team of individuele spelers. Van die beelden wordt een verkorte film gemaakt. Met die beelden gaan ze vervolgens de bespreking in.

Voor een trainer is het belangrijk om

Het gevaar is altijd dat trainers bij het bekijken van beelden té veel zien. Die gaan zitten en schrijven: in minuut 1 zie ik dit, in minuut 3 zie ik dat en zo gaan ze door. Op die manier verzand je in een wirwar van momenten. Het is beter om vooraf te bepalen waarop je gaat letten: in welk hoofdmoment (aanvallen, verdedigen, omschakelen) ga je zitten? Of op welke speler ga je vooral letten? Wat wil je dan van hem weten? Veelal zal je doelstelling bij het bekijken van beelden bepaald worden door hetgeen je de week ervoor getraind hebt. Dát wil je graag terugzien op het veld."

Wat ervaart u als het grote voordeel van werken met videoanalyse?

Michael Brussen: "Heb je de beelden achteraf niet, dan blijf je in je nabespreking altijd vaag. Dan moet je refereren aan een situatie in de wedstrijd die niet alleen de spelers waarschijnlijk al niet meer volledig helder op hun netvlies hebben, maar jijzelf ook niet: 'Weet je nog dat je vlak voor dat doelpunt makkelijk werd uitgekapt?' Nee, dat weet die speler niet meer precies. Met beelden heb je bewijs. Waar spelers van nature vaak de ge-

woonte hebben om naar een ander te wijzen, is er nu geen ontsnappen aan. Maar je kunt er ook spelers mee overtuigen. Met mijn team probeer ik druk te zetten met de 10 door het centrum, en hoog op de helft van de tegenstander. Dan kan ik een aantal momenten laten zien waarop dat goed lukt. Dan gaan spelers daar ook in geloven. Ze zien dat hun inspanningen resultaat opleveren.

Op deze manier kunnen we natuurlijk met het team gaan zitten en zaken bespreken, maar ook individueel. We hebben een speler die heel veel mogelijkheden heeft, maar eigenlijk te nonchalant is. Een ingooi met een stuit, waardoor die moeilijk te controleren is. Te laat starten om in het duel te komen als wij met het team heel hoog staan en dat duel echt gewonnen moet worden. Langzaam omschakelen, dat soort dingen. Maak dat maar eens duidelijk wanneer je geen beelden tot je beschikking hebt. We zijn met hem aan de slag gegaan en kunnen het hem nu ook laten zien. Daar volgen heel goede gesprekken uit. Als trainer wil je altijd meer tijd kunnen besteden, maar dat is vaak niet mogelijk. Dan gaat het erom: wat doe je met de tijd die je wel ter beschikking hebt?

Een ander voordeel is natuurlijk de continuïteit en onderlinge kennisuitwisseling. Als de B1 met een voetbal-tactisch probleem zit, kan de trainer opzoeken hoe de A1 hiermee omgaat. Dat kun je gewoon bekijken, omdat de informatie voor al onze selectietrainers toegankelijk is. En als de nieuwe B1 geformeerd moet worden, kunnen we aan de hand van beelden uit de B3 en C1 bekijken welke spelers in begin-sel het meest geschikt zijn."

U zegt dat het inmiddels tot het takenpakket van de jeugdtrainer behoort om met videoanalyse te werken. Bestaan er ook regels voor de toepassing ervan?

Michael Brussen: "Tot op heden is dat vrij. De C1 kijkt bijvoorbeeld een hele helft, ikzelf gebruik meer individuele

momenten. We gaan nu wel proberen ook hierin meer structuur aan te brengen. Dit doen we vooral door de trainers te leren hoe je deze faciliteiten kunt koppelen aan de diverse leeftijden van spelers. Is het nu handig om met een puber in de groep zijn fouten

durven en doen.

We merken ook een toegenomen bewustzijn en grote interesse bij onze spelers. Het is wel verstandig het ook een beetje 'aan te kleden'. We doen de besprekingen van videobeelden vanuit de sponsoruimte, een plek waar

'Als trainer heb je beperkte tijd ter beschikking. Het gaat erom: wat doe je met die tijd?'

te bespreken? Heeft het meer effect om groepsgewijs te kijken bij DOVO 2, of juist per persoon? In dat opzicht kunnen we ons zeker nog verder ontwikkelen, maar we zijn onderweg. Ik ben op dit moment bezig om een presentatie te maken teneinde trainers daar meer over te leren.

Het gebruik van zo'n systeem is misschien niet voor iedere amateurclub weggelegd, zowel financieel als qua werkzaamheden. Maar aan de andere kant: echt duur is het nu ook weer niet, en je kunt leren door ermee van start te gaan en gewoon uit te proberen. En een beetje inventief zijn, zoals wij bijvoorbeeld door WeTransfer te gebruiken. Het is al met al niet bijzonder moeilijk, eerder een kwestie van

jeugdspelers normaliter nooit komen. We maken het daarmee een beetje exclusief. Dat maakt het bijzonder en uitdagend voor ze."

Samenvatting:

- DOVO maakt sinds anderhalf jaar gebruik van videoanalyse bij de jeugd.
- De trainers krijgen de opgenomen beelden via WeTransfer toegespeeld.
- Van de fragmenten die zij selecteren, worden verkorte filmpjes gemaakt.
- De trainer kan die opnames zowel in groepsverband als individueel met zijn spelers bespreken.

KNVB doet uitgebreid en wetenschappelijk onderzoek

Optimale wedstrijd- vormen voor pupillen

De afdeling Voetbalontwikkeling van de KNVB richt zich op het ontwikkelen van voetbalverenigingen en de voetbaltechnische kaderleden. Het doel is ervoor te zorgen dat alle (jeugd)spelers bij de betreffende clubs met plezier en veilig (nog) beter leren voetballen. Lennard van Ruiven is coördinator van deze afdeling, die in september een groot onderzoek is gestart naar de optimale wedstrijdvormen voor pupillen in de leeftijd van mini F-pupil t/m D-pupil (6 t/m 12 jaar). Dit onderzoek is onderdeel van de elf speerpunten in het programma van De Hollandse voetbalschool 2.0, namelijk 'Structureel meer weerstand creëren'.

De speerpunten zijn geformuleerd naar aanleiding van de op het voetbalcongres in december 2014 gestelde

als bewegingswetenschapper verbonden aan dit project. Lennard van Ruiven leidt het geheel nu eerst in.

'De KNVB wil "evidence-based" kunnen onderbouwen naar de hele voetbalpiramide'

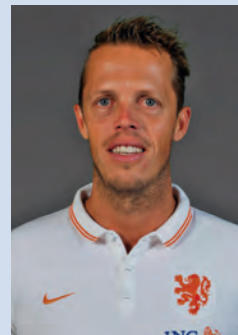
vraag 'Waar staan we nu en waar willen we naartoe?'

Jorg van der Breggen zal binnen de afdeling Voetbalontwikkeling hier de projectleider in zijn en Jan Verbeek is

Lennard van Ruiven: "Als we kinderen willen leren voetballen, is het zaak dat dit op een plezierige en veilige wijze gebeurt. We stellen vast dat we zowel in Nederland als in het buitenland diverse initiatieven en ontwikkelingen

zien als het gaat om wedstrijd- en competitievormen. Het is goed om de waarde daarvan te meten: zitten wij met het Nederlandse voetbal als het gaat om het aanbieden van voetbal aan pupillen nog op het goede spoor? Daarmee zijn we onderweg, en met dit artikel wil de KNVB alvast in het Nederlandse voetballandschap kenbaar maken dat er mogelijk veranderingen op komst zijn die voor iedereen gevolgen zullen hebben. De bedoeling is dat het over langere termijn uitmondt in (nog) beter en plezieriger voetbal."

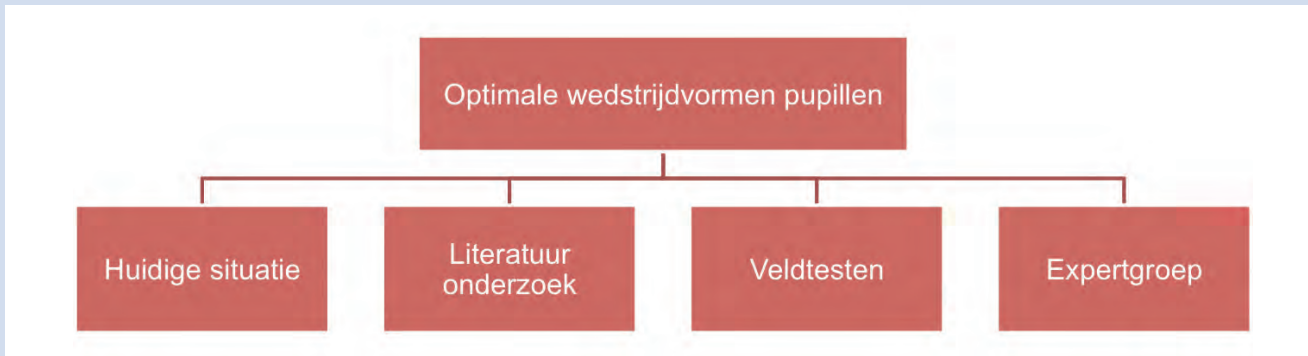
Evidence-based

Jorg van der Breggen: "In het aanbod van wedstrijdvormen voor jeugdvoetballers is de laatste jaren nogal wat versnippering zichtbaar. Vanuit

de KNVB bestond de behoefte om 'evidence-based' te kunnen onderbouwen naar de hele voetbalpiramide. Dat wil zeggen gebaseerd op gegevens aan de hand van kwantitatief en - of kwalitatief wetenschappelijk onderzoek, met als uitkomst de meeste optimale wedstrijdvormen voor pupillen.

Pijlers van het onderzoek naar de optimale wedstrijdvorm voor pupillen.

Voetbal is doorlopend in beweging, de spelvormen 4 tegen 4, 7 tegen 7 en 11 tegen 11 staan alweer een behoorlijke tijd en het is belangrijk om je telkens af te blijven vragen of deze vormen nog voldoen aan de behoefte van jonge spelers.”

Pijlers

Jorg van der Breggen: “Het onderzoek dat we uitvoeren is onderdeel van het achtste speerpunt dat benoemd is op het congres dat de KNVB in december 2014 heeft georganiseerd: ‘structureel meer weerstand creëren’. Dit is natuurlijk een nogal breed begrip, dat onder meer wordt toegespitst op de basis van het jeugdvoetbal, de pupilencategorie en in dit geval de wedstrijdvormen.

De KNVB zegt het volgende in het kader van jeugdvoetbal: ‘Het gaat bij het leren voetballen om spelers op een kindvriendelijke - of kindvolgende - manier het spel (beter) te leren spelen. Kinderen hebben plezier en leren nog beter voetballen als hun ontwikkelingsmogelijkheden op het juiste moment en de juiste wijze worden aangesproken.’ Dat vormt daarom het uitgangspunt in onze overwegingen wanneer we kijken naar de optimale wedstrijdvorm waarin we kinderen met en tegen elkaar willen laten voetballen.

In de onderzoeken die we nu uitvoeren, hanteren we vier pijlers. (zie schema 1) Om te beginnen definiëren we de huidige situatie: welke vormen worden aangeboden, zowel in Nederland als in het buitenland. Daarna is

de vervolgstap de kennis vanuit de wetenschap te benutten. Wat weten we over de ontwikkeling van kinderen en over de manier waarop zij in het algemeen leren, meer specifiek hoe zij voetbal leren? Om al die gegevens te interpreteren, worden experts ingeschakeld, zowel vanuit de voetbalwereld als daarbuiten. Tot slot doen we op basis van deze informatie veldtesten met diverse wedstrijdvormen. Die laten we beoordelen door deskundigen: wat leveren ze op, hoe worden ze door kinderen ervaren, in hoeverre hebben die geleerd en plezier gehad? We nemen daarbij twee uitgangspunten: ten eerste moet een vorm breed aanslaan om de voetbalsport voor een zo groot mogelijke groep aantrekkelijk te houden. Daarbij is dus het element plezier erg dominant. Kinderen die voetbal leuk vinden, blijven dat misschien hun hele leven doen en willen toekomstig binnen zo’n club wellicht ook andere taken op zich nemen. Kortom, een leven lang voetbal! In de tweede plaats kijken we uiteraard naar de lijn waarin de ontwikkeling van het beter leren spelen van belang is. Hierbij is dus ook zaak de juiste wedstrijdvormen aan te bieden die hierop aansluiten. Wat moeten spelers nu op een bepaalde leeftijd leren en in welke vorm gaat dat het beste? Internationaal zijn ontwikkelingen gaande, in ons eigen land vindt versnippering plaats, reden voldoende om te onderzoeken: wat is een passende oplossing?”

Huidige situatie

Jorg van der Breggen: “We zien dat in

Nederland wedstrijden in diverse vormen worden aangeboden. Dat begint bij 4 tegen 4 bij de mini-pupillen. Als kinderen eerstejaars F-pupil worden, gaat dit over naar 7 tegen 7 op een half veld, over de breedte. Daarna volgt in de D-categorie de stap naar 11 tegen 11, al hebben we door de jaren heen geconstateerd dat deze stap erg groot is. Daarom is er een tussenvorm ontstaan, 9 tegen 9 op een aangepast veld van zestienmeter tot zestienmeter en iets minder breed dan een volledig veld. Daarmee is op enkele plaatsen in het land geëxperimenteerd en daarmee lopen nu een aantal competities. (zie schema 2 op de volgende pagina).

In de Fair Play-pilot, tot stand gekomen vanuit Veilig Sportklimaat, wordt 7 tegen 7 gespeeld bij de Onder 8 en Onder 9. In deze vorm treffen we een aantal interessante elementen aan zoals het ontbreken van de scheidsrechter, de wat meer terughoudende rol van de trainer-coach, de kleinere veldafmetingen en de fysiek grotere afstand van de ouders tot het spel.

Bij Twin Games, ontwikkeld in de

‘Een wedstrijdvorm moet plezier opleveren en de ontwikkeling optimaal stimuleren’

BVO-sector en dus primair bedoeld voor kinderen met wat meer talent, wordt meer gevarieerd: van 6 tegen 6 bij Onder 8 en hoger, via 8 tegen 8

De huidige situatie: diverse initiatieven, diverse vormen.

bij Onder 11 en Onder 12 naar 11 tegen 11 bij Onder 13 en hoger. In het buitenland zien we een veelheid van vormen, afhankelijk van het land, die aan jonge voetballers worden aangeboden. Voor ons is het interessant om te weten wat die verschillende vormen betekenen voor kinderen. Dat is de reden dat we regelmatig een kijkje over de grens nemen, ook door daar fysiek aanwezig te zijn. De conclusie die we tot op heden kunnen trekken naar aanleiding hiervan is dat andere landen over het algemeen langer 'klein' spelen, zowel in afmetingen als in aantallen."

Wetenschap

Jorg van der Breggen: "Vervolgens verdiepen we ons in alle bestaande en relevante wetenschap. Zo werken we onder meer samen met de Rijksuniversiteit Groningen om te onderzoeken hoe kinderen een sport leren. In het bijzonder wordt er onderzoek gedaan naar de voetbalsport die natuurlijk specifieke kenmerken heeft als

we kijken naar de complexiteit ervan. Een ander aspect betreft in hoeverre het lukken dan wel mislukken van acties een rol speelt in de beleving en ontwikkeling van het kind. Een aantal zaken waarnaar wij nu primair kijken tijdens dit onderzoek zijn:

1. De aantallen waarmee gespeeld wordt
2. De afmetingen van het veld
3. De afmetingen van het doel
4. De rol van de keeper

Andere kwesties die hierna een rol zullen gaan spelen, zijn bijvoorbeeld de spelregels. In hoeverre kunnen we het leerproces beïnvloeden door de regels te veranderen, of door de scheidsrechter een minder dominante rol te laten spelen (waarmee we dus nu al proef draaien)? Iets anders om naar te kijken is bijvoorbeeld het formaat van de bal. Wat betekent het, wanneer jonge kinderen niet alleen met een lichtere bal - zoals we nu doen - maar ook met een kleinere bal spelen? Misschien kunnen zij dan een bal ineens

wel over iets grotere afstand verplaatsen, hetgeen invloed heeft op de aard van het spel.

Vervolgens moeten we ook kijken naar het belang van resultaten. Houden we nog een ranglijst bij voor jonge kinderen? Of willen die sowieso wel winnen, ongeacht de gevolgen voor de ranglijst? We weten natuurlijk dat resultaten en ranglijsten nogal eens iets doen met ouders en trainer-coaches. Er zijn landen in Europa die tot 14 jaar geen ranglijsten meer hanteren. Wel geven de clubs de uitslagen aan de bond door, zodat bewaakt kan worden dat teams niet boven of onder hun niveau komen te spelen. Daarnaast zullen we ook de factor plezier voor spelers, coaches en ouders moeten peilen. Hoe worden de verschillende wedstrijdvormen ervaren? En waarom is de ene vorm leuker dan de andere? Tevens kijken we naar de rol van de omgeving van het voetballende kind, waarin de rollen van de scheidsrechter, de coach en de vereniging een groot aandeel hebben.

Tegelijkertijd beseffen we echter dat het eventueel schrappen van ranglijsten ook mogelijke nadelen heeft: leert een kind nog wel om te gaan met winst en verlies? Hetzelfde geldt voor het eventueel ontbreken van een scheidsrechter. Leert een kind nog wel omgaan met gezag? En we hebben tegenwoordig onze mond vol over 'willen winnen', zouden we daar dan niet al op jonge leeftijd mee moeten beginnen? Het zijn allemaal vragen die aangeven dat elke beslissing die je neemt, een keerzijde heeft. Dus die afwegingen moeten zorgvuldig gemaakt worden."

Experts

Jorg van der Breggen: "Om alle gegevens te bekijken en ervoor te zorgen dat ze richting geven aan een afgewogen visie, schakelen we de nodige expertise in. Deze experts komen zowel uit de KNVB-kringen als van daarbuiten. Je moet daarbij denken aan vertegenwoordigers van diverse clubs, zeker ook van clubs die een brede visie hebben ontwikkeld op jeugdvoetbal en met hun beleid succesvol zijn geweest. Denk in het kader van het inschakelen van experts verder aan gedrag- en ontwikkelingswetenschappers en ook kennis vanuit andere takken van sport wordt ingezet. Omdat de KNVB absoluut niet van mening is dat haar visie zaligmakend is, vliegen we deze problematiek zo breed mogelijk aan en worden alle aspecten van het onderzoek door de verschillende experts met hun kennis en expertise bekeken."

Veldtesten

Jorg van der Breggen: "Inmiddels hebben we in de herfstvakantie een groep getalenteerde voetballers allerlei wedstrijdvormen laten spelen. Al die wedstrijdjes zijn opgenomen en geanalyseerd door een groep experts van de Rijksuniversiteit Groningen. We verwachten op korte termijn de uitkomsten hiervan, en die gaan richting geven aan de keuzes die we toekomstig zullen gaan maken. Validiteit van deze testen is uiteraard een essentieel

onderdeel, daarom ook zullen we de verschillende wedstrijdvormen gedurende dit seizoen op verschillende momenten met verschillende groepen meermaals testen en analyseren."

Hoe gaat de KNVB straks afwegen welke argumenten vanuit al het onderzoek het zwaarst wegen?

Jorg van der Breggen: "Ik denk dat je niet moeten denken in 'we doen het één óf het ander', maar we doen het allebei. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat het verstandig is om niet te vroeg te specialiseren. Dat betreft niet alleen een specifieke functie als die van de keeper, maar ook andere posities. Maar het geldt ook voor de manier waarop het spel kan worden gespeeld. Wanneer je gaat zien dat je alleen nog maar 'naar de bal toe' kunt voetballen, omdat bij iedere dieptepass de bal over de achterlijn rolt - om maar bij een voorbeeld te geven - dan schiet je je doel voorbij. Maar je moet het ook leeftijdgerelateerd bekijken. Ziet een speler van zeven jaar al daadwerkelijk de ruimte voor de dieptepass, of kijkt hij alleen nog maar in zijn directe omgeving? Is hij dus voornamelijk balgericht. Wanneer zijn vaardigheden met en zonder bal bij een kind nu aanwezig, dan wel kunnen die door een dwingende wedstrijdvorm worden gestimuleerd? Voetbal is een spel met de bal, maar evengoed zonder bal. De vormen die we straks gaan aanbieden, zullen aan al die aspecten optimale ruimte moeten bieden."

Wat kunnen we verwachten als het gaat om het tijdsplan waarin de KNVB dit alles wil uitzetten?

Jorg van der Breggen: "We zijn voornemens om na het lopende seizoen de fase af te sluiten waarin we in Nederland en het buitenland onderzoek doen. In het jaar hierna, 2016/2017, willen we in de praktijk gaan testen en op verschillende niveaus pilotcompetities gaan inrichten. We dienen zorgvuldig te werk te gaan, wat tijd kost, ook al omdat we er rekening mee moeten houden dat hetgeen we

concluderen, wellicht de nodige praktische gevolgen heeft voor de clubs. Als we zouden vinden dat kinderen van zes en zeven jaar beter 2 tegen 2 kunnen spelen, hoe richt je dat als club dan in? Deze en meer praktische vragen welke onderdeel gaan vormen van de implementatie bij de verenigingen, hebben zeer zeker ook onze aandacht. Ten slotte moeten we er dan ook voor zorgen dat alle uitkomsten straks niet alleen logisch zijn vanuit de theorie maar juist ook in de praktijk van de vereniging goed toepasbaar zijn." 🏆

Samenvatting:

- De KNVB onderzoekt welke wedstrijd- en competitievormen het beste passen bij mini-F tot en met D-pupillen (6 t/m 12 jaar).
- Het onderzoek is één onderdeel van het speerpunt vanuit het voetbalcongres in december 2014, namelijk het 'Structureel meer weerstand creëren'.
- Hierbij wordt het huidige aanbod, nationaal en internationaal, onder de loep genomen.
- Op basis van wetenschappelijk onderzoek wordt gekeken hoe kinderen het best leren.
- Experts uit verschillende werkvelden maken onderdeel uit van dit onderzoek.
- De KNVB wil o.b.v. de uitkomsten van het onderzoek in 2016/2017 pilotcompetities gaan draaien en de uitkomsten in 2017/2018 gaan toepassen.

4 Studiepunten
tbv verlenging KNVB
voetbaltrainerslicentie

Nationale Voetbal Symposium

Woensdag 17 februari 2016
Postillion Hotel Utrecht-Bunnik

DE PRAKTIJKSITUATIE VAN DE AMATEURTRAINER

Foto: Pies United

Art Langer is Hoofd Opleiding bij PSV en schrijft deze column exclusief voor De Voetbaltrainer.

Winterreces

Als de winter is aangebroken, gaan voetbalteams voor minimaal anderhalve week maar vaak voor een aantal weken op reces. Na de kerstvieringen, eindavonden, sponsorbijeenkomsten en oliebolbingo's is er dus ook voor de trainer-coach even tijd om terug te kijken en te plannen. Ik beschouw dit altijd als een extreem belangrijke periode. De ervaringen van het afgelopen halve seizoen neem je mee om strategische keuzes te maken voor de tweede seizoenshelft.

Laat ik ingaan op drie mogelijke strategieën, zoals ik ze zou inzetten:

1. Het team heeft boven verwachting gepresteerd, zaken lopen prima, er gloort een succesvol seizoen.

Bij zo'n team zou ik zeer scherp inzetten na de winter. Op bestuursniveau zou ik pleiten voor veranderingen, ongeacht welke. Denk hierbij aan aanpassingen van de accommodatie, uitbreiding van de staf, vastleggen van spelers, het verbeteren van de doorstroom van jeugd, afhankelijk van waar je prioriteit ligt. Stilstand is achteruitgang, dit is het moment waarop je als club kunt doorpakken.

Na de winter zou ik onmiddellijk minimaal twee spelers van de jeugd doorschuiven, als extra stimulans voor de huidige groep om scherp te blijven. De trainingen en begeleiding in januari zijn scherp: hard trainen, 'bozig' zijn, geen ruimte voor verslapping.

2. Het team presteert volgens verwachting en is stabiel.

Bij zo'n team zou ik inzetten op de volgende stap. Op bestuursniveau en met de spelers zou ik sessie(s) organiseren over hoe we verder kunnen: wat is er nodig om door te pakken naar het volgende niveau? Met de uitkomsten gaan we aan de slag om dit de komende maanden te realiseren. Dit kan weer van alles zijn: meer trainen, een betere staf organiseren, bijscholing, faciliteiten verbeteren/uitbreiden, et cetera. Maar als groep/club samen bedacht en samen in werking gezet in consensus, en over langere tijd uitgesmeerd. In het hier en nu doorgaan op de manier zoals het voor de winter ging, misschien is er in gezamenlijkheid iets besloten over trainingsintensiteit of -invulling (meer individueel wellicht?).

3. Het team presteert ondermaats en voldoet niet aan de verwachtingen.

Hier zou ik inzetten op reflectie. Eerst met het bestuur; hoe kijken zij tegen dingen aan, is er nog draagvlak, zien we dingen veranderen? Zo niet, wat zouden we moeten doen om dit wel voor elkaar te krijgen? Met het gevormde plan gaan we bezig met de spelers. Hoe kijken zij terug op de eerste seizoenshelft, en op zichzelf? Als trainer zou ik met elke speler een gesprek plannen in januari en scherp reflecteren. Wat verwachten we van elkaar, hoe kan ik je bereiken en wat gaan we dan concreet doen? Kleine duidelijke doelstellingen op team- en individueel niveau, die makkelijk en snel te bereiken zijn.

In trainingen zou ik hier ook heel scherp op zijn, en vooral positief bevestigend coachen! Gaan (of willen) spelers hier niet in mee, dan kun je rücksichtslos zijn. We gaan met zijn allen deze kant op, dus het is een kwestie van aanhaken of afvallen: kies maar. Inspelen op succesbeleving, in trainingen en daarna (hopelijk) ook in wedstrijden.

Uiteraard is deze aanpak geen garantie voor succes, maar misschien kan hij handvatten bieden of een inzicht verschaffen. In ieder geval wens ik alle vakgenoten een heel goede start in de tweede seizoenshelft, dat de beste strateeg moge winnen ...

Assa en IJzerman vertellen over de werkwijze van Michel van Oostrum

'Bij een trainer draait het om juiste balans'

De invloed van een trainer op het verloop van een wedstrijd is altijd indirect. Hij beïnvloedt zijn spelers door ze te trainen, coachen en begeleiden, maar kan de ballen er niet zelf in schieten. Het zijn uiteindelijk de spelers die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering. Dat maakt het interessant eens te kijken naar wat zij vinden van de werkwijze van hun trainer. De Voetbaltrainer vroeg Yassine Assa en Tom IJzerman, ervaren spelers van zondaghoofdklasser Dieze West, om hun licht te laten schijnen op de werkwijze van hun trainer Michel van Oostrum.

Van Oostrum staat sinds februari 2015 aan het roer bij Dieze West, een excentrieke club. De faciliteiten zijn niet hoofdklassewaardig, maar de hartverwarmende

voetbalbeleving bij de paarshemden uit Zwolle vergoedt een hoop, zo vertelt Van Oostrum. Verreweg het grootste gedeelte van de selectie, die vele nationaliteiten kent, is woonachtig in de nabijgelegen wijk Holtenbroek. Zes seizoenen geleden speelde Dieze West nog in de Vierde Klasse, maar met de komst van allerlei spelers met hoofdklasse-, topklasse- en betaald-voetbalervaring werd de weg omhoog ingezet. Van Oostrum vatte zijn werkwijze in enkele kernpunten kort samen, Assa en IJzerman gaven hun uitgebreide visie daarop: "Het draait allemaal om de juiste balans: in de trainingen, de speelwijze, de manier van coachen en in de omgang met de spelers."

Pass- en trapvormen

Michel van Oostrum: "We doen regelmatig pass- en trapvormen. In onze selectie zitten veel spelers die technisch vaardig zijn en die op ons kunstgrasveld gewend zijn de bal onder de voet aan te nemen. Ik heb een enorme hekel aan ballen die stilliggen en met pass- en trapvormen wil ik ervoor zorgen dat het baltempo bij mijn spelers omhooggaat."

Tom IJzerman: "Pass- en trapvormen kunnen een goed middel zijn om het positiespel in wedstrijden te verbeteren. Daarbij zijn de accenten die worden gelegd en de bijbehorende coachopmerkingen cruciaal: waarom doe je een bepaalde pass- en trapvorm en wat wil je ermee bereiken?"

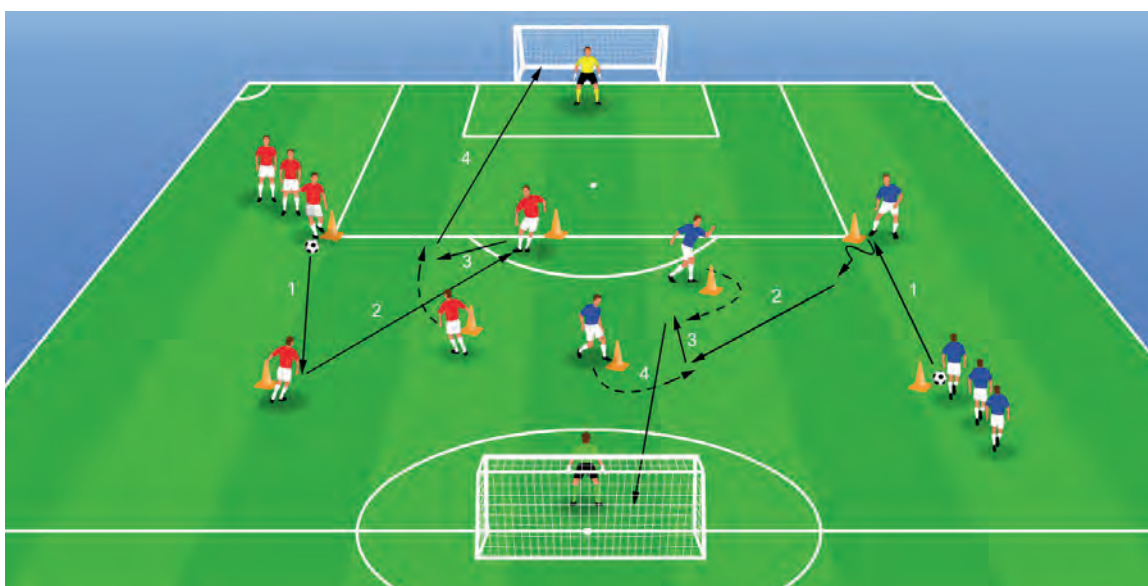
Yassine Assa: "Passen en trappen moet geen veredelde warming-up zijn, het gaat om de achterliggende gedachte. Op welk been

speel je iemand in? Wanneer maakt de derde man een loopactie om bij te sluiten? Hoe is je lichaamshouding, sta je opengedraaid? Bij sommigen is dat een automatisme, vooral bij spelers die een goede opleiding hebben gehad, zoals Tom en ik bij FC Zwolle. Maar voor veel andere spelers in ons team geldt dat niet. Zo'n vorm is ideaal om hun te leren welke technische aspecten belangrijk zijn om het spel in wedstrijden te verbeteren. Daarin kan de trainer dwingender zijn. Hij weet beter dan welke speler ook wat belangrijk is in een bepaalde trainingsvorm."

Tom IJzerman: "Daar sluit ik me bij aan: Van Oostrum weet wat belangrijk is, maar laat zich daarin niet altijd horen. Misschien

verwacht hij dat zoiets gesneden koek is in de Hoofdklasse, maar dat is het niet altijd. Zeker bij ons team,

Trainingsvorm 1
Afwerken op twee goals

waar veel spelers opgegroeid zijn met straatvoetbal. Zij spelen veelal op gevoel en hebben de meeste voetbalvaardigheden zelf aangeleerd. Met de juiste aanwijzingen valt er voor hen

Tom IJzerman: “We doen veel positie-spellen, zowel groot als klein. Soms met kaatsers aan de zijkanten, soms in het midden. Dat ben ik niet anders gewend en daar voel ik me ook goed

wordt, ligt iedereen op de grond van het lachen. Dat vind ik niets: een rondo kan heel effectief zijn, maar alleen als die goed wordt uitgevoerd. Strak inspelen, meebewegen en in een hoog baltempo.”

‘Bij een pass- en trapvorm is de achterliggende gedachte cruciaal’

nog een hoop winst te boeken. Van-daag deden we bijvoorbeeld een vorm waarbij een middenvelder werd over-geslagen en vervolgens onder de spits kwam. (zie trainingsvorm 1) Als je dat effectief wilt terugzien in de wedstrijd, is het cruciaal dat de middenvelder niet uit stilstand onder de spits komt, maar al in beweging is.”

Positiespel

Michel van Oostrum: “Ook positiespel-len komen vaak terug, variërend van groot tot klein. Het accent ligt ook dan vaak op het baltempo. Door de bal in de beweging mee te nemen, win je kostbare tijd.”

bij. Er zit ook heel veel in: de meeste voetbalhandelingen komen erin terug, zowel met als zonder bal.”

Yassine Assa: “Voor positiespel geldt hetzelfde als voor een pass- en trap-vorm: het moet geen bezigheidsthera-pie zijn. Dat zie je bij sommige teams

Tom IJzerman: “In mijn tijd bij FC Zwolle ben ik heilig gaan geloven in het nut van positiespellen. Daar be-gonnen we elke training met 6:2 in twee groepen, op het scherp van de snede. Daar zit zoveel in: telkens bij-sluiten, een paar keer kort spelen en dan weer lang. Dat kwam automatisch terug in wedstrijden. Enkele jaren geleden begonnen we elke training bij Deze West ook op die manier. Wat je vaak zag, was dat bepaalde jongens

‘Een rondo kan heel effectief zijn als het geen bezigheidstherapie is’

terug in een rondo: dat is vooral ou-wehoeren en als er iemand gepoort

elkaar opzochten en samen een groep vormden. Sommige trainers zijn daar

Trainingsvorm 2
Partijspel 5:5 +5

op tegen, maar ik vind dat juist goed.”

Yassine Assa: “Bij Zwolle was het zelfs zo dat die twee groepen werden ingedeeld op niveau. Als je in de mindere groep was ingedeeld maar het goed deed, werd je overgeheveld. Je kon dus als het ware promoveren en dat vormde een extra motivatie. Het positiespel staat aan de basis van het- geen Zwolle de afgelopen jaren heeft gepresteerd.”

Tom IJzerman: “Bij Dieze West zie je bepaalde jongens echt groeien in het positiespel. Dat hoeft niet eens door hele expliciete aanwijzingen te komen, maar ook simpelweg door het vaak te doen. Een teamgenoot van ons komt van een lager niveau en hem zie je de laatste tijd echt aanhaken. Tijdens positiespellen speelt hij soms een medespeler in om vervolgens meteen door te bewegen. Dat zie je terugkomen in de wedstrijden.”

Tom IJzerman: “Ik had het daar recent nog met hem over. Die jongen heeft nog niet veel gespeeld, maar is wel echt beter geworden. Dat ziet hij zelf ook. Dat komt grotendeels door het niveau van de spelersgroep waarin hij meegaat, maar ook door het kijken en luisteren naar anderen. Je pikt toch de goede dingen op van je teamgenoten.”

Yassine Assa: “Ik constateer ook dat

de positiespellen die we doen het niveau omhoog brengen. Toch ben ik ervan overtuigd dat we daarin nog stappen kunnen zetten. Dan kom ik terug op wat ik eerder zei: de kwaliteit van de coachopmerkingen. Daarbij draait het om details. Daarnaast vind ik dat we vaker kleinere positiespellen kunnen doen in plaats van grote, omdat je met meer balcontacten per speler een groter effect kunt sorteren.”

Partijvormen

Michel van Oostrum: “Op woensdag spelen we vaak kleine, felle partijen. Op vrijdag trainen we groter en is er ook meer ruimte voor tactische accenten.”

Tom IJzerman: “Dat we op woensdag vaak kleine partijen spelen, vind ik erg prettig. Je hoeft elkaar niet doormidden te schoppen, maar zulke partijen

is er ook meer ruimte voor enkele tactische accenten. Toen ik bij HHC Hardenberg speelde, trainden we drie keer per week en dan heb je veel langer de tijd om uitgebreid het strijdplan door te nemen. Omdat we bij Dieze West maar twee keer per week trainen, moet je daarin als trainer wel doseren. De groep moet voldoende arbeid blijven leveren, dus is het niet bevorderlijk als je het spel vaak stillegt of tussen series door heel veel uitlegt. Daarin zorgt Van Oostrum voor een goede balans, vind ik.”

Yassine Assa: “In de regel hoor je bij een stopmoment altijd een paar spelers zuchten en klagen, maar dat heb je overal. Daar moet een trainer zich niets van aantrekken. Als het echt om de haverklap gebeurt, wordt het vervelend, maar dat is niet het geval. Ik vind zelfs dat Van Oostrum zulke momenten nog vaker kan pakken. Als hij iets aangeeft en het moment erop gebeurt het nog steeds niet, dan moet je het opnieuw stilleggen. Daarmee stel je een norm: zo wil ik het hebben en niet anders. Soms is de speelwijze voor iedereen wel duidelijk, maar tonen niet alle spelers de inzet om de gemaakte afspraken na te komen. Daarop moet je als trainer toezien.”

Speelwijze

Michel van Oostrum: “Bij Dieze West heb ik de opdracht van de technische commissie meegekregen dat we ons moeten handhaven in de Hoofdklasse en daarnaast attractief moeten spelen. Daar kan ik me in vinden, omdat het bij de club

‘Bij Mourinho en Simeone telt alleen de winst en daar herken ik mezelf in’

moeten wel heel fel zijn. Neem het partijspel dat we vanavond deden: heel veel tempo, duels en doelpogingen. (zie trainingsvorm 2) Op vrijdag is dat toch anders: dan ligt de focus meer op de wedstrijd van zondag en

en de spelers past en ik ook graag op die manier speel. Maar het is voor mij geen wet van Meden en Perzen dat mijn teams altijd heel aanvallend moeten spelen. Bij Berkum heb ik er op een gegeven moment voor gekozen wat behoudender te

gaan spelen, omdat dat beter bij de groep paste.”

Yassine Assa: “Bij het bepalen van de speelwijze moet volgens mij altijd het spelersmateriaal leidend zijn. Dat de trainer voor een aanvallende speelwijze kiest, vind ik logisch. Dat past bij de spelers die we hebben en bij de cultuur van de club. Ook in de formatie die we spelen, 1:4:3:3, kan ik me goed vinden, omdat we op de zijkanten snelheid en diepte hebben. Volgens mij moet je je speelwijze en formatie vooral laten afhangen van de kwaliteiten in je selectie: waar ligt je kracht en hoe kun je die het best benutten?”

Tom IJzerman: “Ik ben een fan van trainers als José Mourinho en Diego Simeone. Wat ik bij hen zie, is dat alleen de winst telt en daar herken ik mezelf in. Natuurlijk geniet ik ervan als we een tegenstander met 5-0 van de mat vegen, maar een ‘vieze’ 1-0 overwinning kan ook heerlijk zijn. Ik vind dan ook dat de trainer daar de manier van spelen op moet afstemmen. In de manier waarop wij momenteel spelen, kan ik me goed vinden, al kan het - zeker als we voorstaan - soms wellicht iets defensiever en effectiever.”

Yassine Assa: “In mijn tijd bij Flevo Boys speelden we een defensieve 1:4:1:4:1, waarmee we naar de Topklasse promoveerden. We wachtten af en kwamen er razendsnel uit. De resultaten waren erg goed, maar het is niet zo dat ik na de wedstrijd vaak met een erg voldaan gevoel naar huis reed. Daarom vind ik dat je als trainer altijd een balans moet zoeken als een defensieve speelwijze het beste bij de selectie past. Als je totaal niet attractief speelt en je verliest, heb je niets meer om op terug te vallen.”

Drukzetten

Michel van Oostrum: “Ik vind dat het bij onze selectie en bij de club past om hoog druk te zetten. Het doel daarvan is om de lange bal af te dwingen en balbezit te heroveren. Ook nu we zijn gepromo-

veerd naar de Hoofdklasse, blijven we dat doen.”

Tom IJzerman: “Ik vind het een logische keuze dat we met dit team hoog drukzetten. Het sluit aan bij de gretigheid die in deze ploeg zit. We hebben er één keer voor gekozen om in te zakken: uit tegen Quick '20. Daarop hebben we de vrijdag voor

pakte achteraf alleen niet goed uit.”

Opbouw

Michel van Oostrum: “We willen een zorgvuldige opbouw spelen en de middenvelders en uitzakkende buitenspelers in balbezit krijgen. Daarin nemen we soms best een risico, maar dat is niet erg. Wat ik merk is dat we wat minder verrassend kunnen zijn dan in de Eerste

‘Met een ervaren groep is het gemakkelijker eenmalig van speelwijze te switchen’

de wedstrijd getraind. Dat lukte voor geen meter; met de basis verloren we met 0-3 van de wissels. Van Oostrum moest ons echt afremmen en het merendeel van de basiself had de pest erover in dat ze afwachting moesten spelen.”

Yassine Assa: “Ik vond het ook niet nodig. Quick '20 is een goede ploeg, maar geen Ajax. Bovendien hebben wij een jonge groep en dan is het lastiger om eenmalig van plan te veranderen. Als je veel ervaren spelers in de groep hebt, gaat dat een stuk gemakkelijker. Oudere spelers hebben al meer meegemaakt en zijn flexibeler. Bij een jonge ploeg als Dieze West moet je vooral veel vastigheden creëren.”

Tom IJzerman: “Ik ben er ook geen voorstander van om eenmalig je speelwijze aan te passen. Om een andere manier van drukzetten goed te kunnen uitvoeren, heb je meer dan één training nodig om het onder de knie te krijgen. Daarnaast moet het gevoel bij de jongens goed zijn, ze moeten het als het ware voelen. Dat was niet het geval en daarom werkte het niet. Overigens kon ik me wel vinden in de argumenten van Van Oostrum. Quick '20 is een goed voetballende ploeg en wij hebben veel snelheid voorin waarmee in de counter gevaarlijk kunnen worden. Het

Klasse, omdat tegenstanders ons nu beter analyseren.”

Tom IJzerman: “Van Oostrum kwam bij Dieze West in februari van vorig seizoen. In de Eerste Klasse waren we elke wedstrijd beter; van de elf wedstrijden sinds zijn komst wonnen we er tien. Maar het niveau in de Hoofdklasse ligt vele malen hoger. Wat je nu ziet, is dat we soms op twee gedachten hinken: blijven we met net zo veel lef spelen, of gaan we minder risico's nemen? De trainer speelt graag met de backs hoogop en het centrum ver uit elkaar. Ik ben geen speler die het van zijn snelheid moet hebben, dus het is verleidelijk iets dichterbij de andere centrumverdediger in de buurt te blijven. Dat biedt voordelen in de restverdediging en vergemakkelijkt het bovendien om kort combinatiespel te spelen. In de Eerste Klasse had ik daar minder moeite mee.”

Yassine Assa: “De opbouw speel je om kansen te creëren, maar in mijn optiek ook om de tegenstander onder druk te houden. Als je een hoog baltempo hanteert, moet de tegenstander grotere afstanden overbruggen om compact te blijven spelen. Dat kan door snel diep te spelen, maar ook door middel van breedtespel. Je moet het blok van de tegenstander als het ware uit elkaar spelen.”

Tom IJzerman: “Ik ben een speler die niet graag de lange bal hanteert. Het liefst zoek ik de voetballende oplossing en dat brengt risico's met zich mee. Tegen Quick '20 wilde ik een tegenstander uitkappen en dat ging mis. Enkele seconden later lag die bal erin. De trainer gaf na de wedstrijd aan dat hij vindt dat zoiets mij niet mag overkomen. Daar heeft hij natuurlijk gelijk in, maar het blijft altijd een afweging; als je meer risico neemt, maak je ook meer fouten. In de wedstrijd die volgde, ging het toch in mijn hoofd zitten: zal ik maar wat sneller lang spelen? Terwijl dat niet mijn spel is en ook niet dat van de ploeg. Ik ben er ook van overtuigd dat we daar op lange termijn minder punten mee pakken. Eigenlijk vind ik dat de trainer op zo'n moment moet zeggen: 'Kan gebeuren, het levert ons ook vaak iets op. Blijf gewoon dezelfde dingen doen, ondanks dat het een keer misgaat'.”

Yassine Assa: “Ik ben het ermee eens dat zoiets Tom niet mag overkomen. Maar ook als het even tegenzit, moet je vasthouden aan de manier van spelen die je voor ogen hebt. Als je goed positiespel wilt spelen, dan horen daar risico's bij. Maar uiteindelijk levert het je aanvallend ook heel veel op. Als je iets doet, moet je het met overtuiging doen. Vertrouwen houden is volgens mij het toverwoord. Vertrouwen is het verschil tussen denken en doen: als je vertrouwen hebt, handel je gewoon, zonder erover na te denken. Als je minder vertrouwen hebt, ga je twijfelen.”

Teamproces

Michel van Oostrum: “Ik ben een trainer die midden in de groep staat. Ik ben een van hen, zo zie ik dat echt. Maar ze weten wel dat ik de trainer ben en dat ik de beslissingen neem. Bij Dieze West is het wel zaak overall dicht bovenop te zitten en de spelers constant te vertellen wat je van ze verwacht.”

Yassine Assa: “Nergens waar ik speelde, was het teamgevoel zo goed als hier. Als ik geblesseerd ben en een wedstrijd kijk, leef ik ook echt intens

mee, veel meer dan bij mijn vorige clubs. Dat ligt niet per se aan Van Oostrum, maar aan de jongens die hier spelen. We komen bijna allemaal uit dezelfde wijk, gaan buiten het voetbal met elkaar om, straatvoetballen samen, et cetera. Wat je als trainer kunt doen, is zorgen dat het op het veld ook een team is. Het belangrijkste middel om dat te bereiken, is door het teamtactisch goed neer te zetten. Als je bijvoorbeeld zorgt dat het team compact speelt en de onderlinge afstanden klein blijven, kun je elkaar beter helpen en lijkt het meer een team.”

Tom IJzerman: “Persoonlijk heb ik helemaal niets met teamactiviteiten waarbij je samen hutten gaat bouwen of zoiets. Laatst had Van Oostrum een kickbokser uitgenodigd die ons een training gaf. Daar heb ik persoonlijk ook weinig mee, maar ik vond het ook niet vervelend. Bovendien zag ik dat veel andere jongens er echt plezier in

wedstrijdbespreking, dan begin je op de reservebank, dat is overal zo. Maar het is soms ook de kunst iets door de vingers te zien. Ik vind dat Van Oostrum daar een goede balans in kiest.”

Yassine Assa: “Wat ik ook erg belangrijk vind, is dat een trainer luistert naar signalen vanuit de groep. Spelers hebben vaak een mening over dingen. Sommige trainers horen dat wel aan, maar luisteren niet echt en doen er vervolgens niets mee. Van Oostrum is een trainer die echt luistert naar wat je vertelt en er ook op doorvraagt. Hij wil weten wat je precies bedoelt en waarom je dat vindt. Dat vind ik een grote kracht. Dat is echt een kwaliteit van een trainer, zeker als hij vervolgens wel het vermogen heeft om zelf de beslissingen te nemen. Het is fijn als een trainer tussen de groep staat, maar hij moet er op de juiste momenten zeker ook boven staan.”

‘Een trainer moet rondom een wedstrijd een bepaalde passie uitstralen’

hadden. Wat ik vooral belangrijk vind, is dat Van Oostrum een trainer is die vroeg op de club is en niet als eerste weer weg is. Dat past bij deze club; er hoort ook een stukje gezelligheid bij.”

Yassine Assa: “Wat ik ook goed vind, is dat hij niet op alle slakken zout legt. In de jeugd van Zwolle is mij bijvoorbeeld geleerd om altijd ruim van tevoren op de club aanwezig te zijn, maar dat is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Hier zitten ook jongens bij met een andere achtergrond, die bij wijze van spreken vijf minuten voordat de training begint aan komen lopen. Dat is ook een stukje cultuur en daarin moet je soms flexibel zijn.”

Tom IJzerman: “Daar sluit ik me bij aan. Kijk, als je te laat komt bij de

Tom IJzerman: “Wat ik ook een belangrijke eigenschap van een trainer vind, is dat hij een band opbouwt met zijn spelers. Toen ik bij Zwolle speelde, mocht ik eens eens een hele wedstrijd niet invallen. Ik stapte op trainer Hennie Spijkerman af om te vragen waarom dat was. Hij zei: ‘Heb je morgen wat te doen? Ik pik je op 17 uur op.’ Nam hij me mee naar FC Twente - Ajax. Ik speelde toen altijd als spits en Spijkerman vroeg me de hele wedstrijd op Blaise N'Kufo te letten. Tussendoor hadden we het over van alles en nog wat. Wat ik ermee wil zeggen is: een goede trainer maakt niet alleen de opstelling en de trainingen, maar bouwt ook een band met spelers op. Toen Mourinho wegging bij Internazionale was Marco Materazzi in tranen, terwijl hij vaak wisselspeler

was. Dat zegt veel over de band die Mourinho met zijn spelers opbouwde. Ik heb ook wel trainers meegemaakt die de credits opeisten als er werd gewonnen, maar naar de spelers wezen als het slecht ging. Daar prikken spelers heel snel doorheen.”

Bespreking

Michel van Oostrum: “Mijn besprekingen zijn over het algemeen relatief kort, zeker naarmate het seizoen vordert. Ik begin met onze eigen opstelling, die ik op de wedstrijddag bekendmaak. Vervolgens leg ik uit hoe de tegenstander speelt en waar wij rekening mee moeten houden. Aansluitend herhaal ik de belangrijkste speerpunten uit onze eigen speelwijze. Dat kan steeds korter, want anders val je in herhaling.”

Yassine Assa: “Ik ben een voorstander van korte besprekingen. Je speelwijze moet op het trainingsveld eigenlijk al duidelijk worden. Je hoeft niet telkens alles te herhalen.”

Tom IJzerman: “Wat ik zelf heel prettig vind, is een bepaalde passie. Dat geldt niet alleen tijdens de bespreking, maar ook in de coaching tijdens de wedstrijd. Ik houd ervan als een trainer een bepaalde adrenaline in me naar boven kan halen en dat vermogen heeft Van Oostrum. Daar moet je natuurlijk niet in doorslaan door als een bezetene langs de kant te rennen, maar dat is niet het geval. Het is een kwaliteit van een trainer als hij de juiste balans kan vinden tussen rustig analyseren en het elftal opzwepen.”

Yassine Assa: “Onze spelersgroep heeft die bevoegdheid van Van Oostrum ook nodig. Wij hebben een ontzettend enthousiast team, maar

nemen. Dat zijn momenten waarop we even moeten temporiseren en het is goed dat Van Oostrum daar vanaf de kant sturing aan geeft.” ⚽

Samenvatting:

- Bij een pass- en trapvorm en positiespel zijn de coachopmerkingen en vertaling naar de wedstrijd cruciaal.
- Het is vooral bij een jonge groep niet bevorderlijk om eenmalig

voor staat, moet je daarin blijven volharden, ook als er fouten worden gemaakt.

- Het is belangrijk dat de trainer luistert naar de signalen in de spelersgroep en daar ook op doorvraagt.
- Uiteindelijk is het wel belangrijk dat de trainer de beslissingen neemt en daarin boven de groep staat.

‘Vertrouwen is het verschil tussen denken en doen’

we spelen lang niet zakelijk genoeg. Als een speler van ons gevloerd wordt bij een voorsprong, is hij in staat om op te springen en snel de vrije trap te

je speelwijze aan te passen aan de tegenstander, omdat dit veel training vergt.

- Wanneer je als trainer ergens

Gaston Sporre over de trainer in een vermaaksindustrie

'1 + 1 ligt tussen 1,9 en 2,1'

Het beoordelen van trainers door de pers en door voetballiefhebbers is de laatste jaren zo ongeveer uitgegroeid tot een nationaal gezelschapsspel. We zien dat het optreden van die trainers binnen een club, op alle niveaus, met name door die externe factoren moeilijker lijkt dan ooit. De Voetbaltrainer praat met Gaston Sporre, bewezen topbestuurder in het bedrijfsleven én in de voetbalwereld. Hoe kijkt Sporre aan tegen het functioneren van de trainer anno nu? 'Er zijn geen absolute waarheden meer, 1 + 1 ligt tussen 1,9 en 2,1.'

Het gesprek dat we hebben met Gaston Sporre start op een verrassende manier. Niet de interviewer stelt aanvankelijk de vragen, maar de man die geacht wordt ze te beantwoorden. Sporre tast de kaders af waarbinnen ons gesprek zich zal afspelen. Waarover gaan we concreet praten? Hoeveel tekst willen we van hem? Wie lezen De Voetbaltrainer? Hoe vaak gaat het blad van-hand-tot-hand? Duidelijk is dat Sporre niet van half werk houdt en al helemaal niet van gebakken lucht; een prima basis voor een boeiend gesprek over de rol van de trainer binnen een voetbalorganisatie, en de wijze waarop die organisatie hem het best kan faciliteren.

Vermaaksindustrie

Trainer zijn is tegenwoordig niet meer hetzelfde als tien tot vijftien jaar geleden. Dat is een open deur, maar het is interessant om te bekijken wat de veranderde elementen zijn wat ze voor de trainer betekenen.

Gaston Sporre: "Ook in Nederland is het mediacircus de laatste jaren met

de factor 10 toegenomen. Stelde je vroeger een trainer aan, dan hield je een persconferentie, zei 'Dit wordt hem' en ging over tot de orde van de dag. Interviews waren er mondjesmaat, er kwam weleens een verslaggever van de regionale krant of een student journalistiek langs. Of heel af en toe de landelijke pers. Tegenwoordig kun je iedere dag interviews geven. En dat geldt voor trainers ook. Die krijgen alles over zich heen. Iedereen heeft overal een opvatting over en ventileert die ook voortdurend. De 21-jarige linksback van PSV die werkelijk nét komt kijken, geneert zich niet om de bondscoach even bijles te geven over diens beleid. Dit soort zaken maken het leven van een voetbaltrainer tegenwoordig niet altijd eenvoudig. De geest is uit de fles, alles is een maatschappelijk debat. Daar verandert je echt niets meer aan.

Laten we met ons allen accepteren dat de voetbalwereld inmiddels een vermaaksindustrie is geworden. In die

wereld ligt alles op straat: de gedragingen van voetballers, wat de mode is, wat de betekenis is van de laatste tattoo, wat de naam van het kind is, je kunt het zo gek niet bedenken. De trainer van 2015 moet een topmanager en een topcommunicator zijn. Hij zal oog moeten hebben voor wat er leeft in de psyche van een jonge voetballer. En dat speelt in het sterk geïndividualiseerde Nederland nog sterker dan bijvoorbeeld in Duitsland. Daar zal een speler zich niet in gevechtstenuue melden bij het nationale team, zoals Elia onlangs wel deed. Of met een excentrieke hoed zoals Depay, waarover ik al eerder in de media voldoende heb gezegd. Hoe ga je daar nu als trainer mee om? Dat is de Duizend Euro Vraag."

Laten we die Duizend Euro Vraag dan maar stellen: hoe ga je daar als trainer mee om?

Gaston Sporre: "Door een antenne te hebben voor wat er speelt en zeer goed af te wegen hoe je daarop wilt

reageren. Bewaar je de rust, bespreek je het intern? Zoek je de media om het 'groter' weg te zetten? Geef je signalen af? Van Gaal zette Depay direct na terugkomst van het Nederlands elftal op de bank en nu we dit bespreken (medio november, red.), zit hij daar nog steeds. Daarmee wil hij misschien iets zeggen, wat meer is dan: ik vind dat je niet goed genoeg speelt. Het lijkt op een afkoelingsperiode, een fase waarin de coach tegen de speler zegt: 'Kom eerst eens even terug op aarde.'

Een trainer kon vroeger net als iedereen zeggen: $1 + 1 = 2$. Tegenwoordig moet je zeggen: $1 + 1$ ligt tussen 1,9 en 2,1. Die bandbreedte, wat doe je daar als trainer mee? Dat is de kunst. Waarheden zijn geen absolute waarheden meer. Er komen veel nieuwe realiteiten bij kijken, en daarin moet je als trainer goed thuis zijn. De nieuwe lichter trainers lijkt dat te zijn, waarbij iemand als Phillip Cocu ook nog eens het voordeel kent dat hij een heel sterke directie boven zich heeft. In tegenstelling tot bijvoorbeeld Ajax waarin je als trainer het risico loopt door de alsmaar aanhoudende bestuurlijke onrust van links naar rechts te worden geslingerd."

Maatwerk

U slaat de brug naar het management. Welke rol kan het bestuur of een directie spelen om die trainer zo goed mogelijk te laten functioneren?

Gaston Sporre: "In de afgelopen 25 jaar, waarin ik met tussenpozen betrokken ben geweest bij het voetbalbedrijf, hebben we de omstandigheden waaronder de trainer functioneert dus aanmerkelijk zien veranderen. Toch heb ik min of meer dezelfde kijk gehouden op de manier waarop die trainer zich binnen dat krachtenveld beweegt, in relatie tot het management van de club. Ongeacht de tijd waarin je je begeeft en ook ongeacht het niveau waarop het zich allemaal afspeelt, kom je toch vaak hetzelfde stramien weer tegen.

Je maakt als bestuurder natuurlijk totaal verschillende typen trainers mee. Dat varieert van ingetogen trainers

als Theo de Jong (bij PEC Zwolle) en Marco van Basten (bij Heerenveen) tot trainers die ik tussentijds heb meegemaakt en die de volumeknop nogal eens wat verder open wilden draaien wanneer het om hun wensen ging. Voor het begeleiden van een trainer bestaat geen universeel concept. Dat is elke keer weer maatwerk. De een heeft op dagbasis behoefte

mening confronteren.

Wanneer een club, zoals ik dus zowel bij PEC Zwolle (na de doorstart FC Zwolle) en Heerenveen heb meegemaakt, niet bepaald zonder financiële zorgen is, dan is het begeleiden van zo'n trainer extra belangrijk. Immers, een trainer moet het ook als het moeizaam gaat en er keuzes gemaakt moe-

'De geest is uit de fles, álles is een maatschappelijk debat. De trainer moet dat gewoon accepteren en ermee omgaan'

aan gesprekken met de directie of het bestuur, de ander gaat doorgaans zijn eigen gang, weer een volgende trainer zal de directie via de media met zijn

ten worden, wel leuk vinden om bij een bepaalde organisatie actief te zijn. Hij moet het gevoel krijgen dat er een bestuurlijke structuur achter zit die

Foto: s: Pro Shots

hem in staat stelt zijn visie op het spel te realiseren. Noem het een bepaald comfort dat nodig is om het optimale uit zichzelf en zijn team te halen. Je kunt als bestuurder een enorme invloed uitoefenen op de manier waarop alles zich rond dat elftal ontwikkelt. Bij Heerenveen hebben we de situatie meegemaakt dat we, op het moment dat de club er financieel beroerd

opzadelt, is van groot belang. Tegelijkertijd dien je er als bestuurder voor te zorgen dat de club niet onderuit gaat. Dat zijn heel vitale kruispunten. Telkens weer behoeft dat een maatwerkdialoog met je trainer.”

Comfort bieden

Gaston Sporre: “Het belangrijkste is dus dat de bestuurder doorlopend

‘Comfort bieden aan de trainer wil niet zeggen dat je nooit een beslissing tegen zijn wil zult nemen’

voorstond, de kans kregen om topscorer Alfred Finnbogasson voor een aanzienlijk bedrag te verkopen. Een goed bestuurder zegt dan niet direct ‘Strik erom en incasseren’. Er zijn net seizoenkaarten verkocht aan mensen die iets van het team verwachten, en die trainer moet het niet onmogelijk gemaakt worden om zijn vak goed uit te oefenen. Dus de vraag ‘verkoop we die speler of niet’ vereist een gedegen afweging en een secuur proces. Dat wil niet zeggen dat je nooit een beslissing tegen de wil van de trainer zult nemen. De vraag van waarmee je hem

tracht comfort te bieden aan de trainer. Daar moet je vrijwel op dagbasis aan werken. Wanneer het in een organisatie onrustig is, kan de trainer niet optimaal functioneren. Indien elders op kantoor de opstelling bediscussieerd wordt, men zich afvraagt waarom de trainer bepaalde wissels niet heeft doorgevoerd, dan is dat allesbehalve prettig werken. Als ik Ron Jans hoor zeggen dat bij een van zijn vorige clubs hij het gevoel had dat er steeds over zijn schouder werd meegekeken, dan is duidelijk dat hij daar niet op vol vermogen heeft kunnen functioneren. Het is een probleem dat vooral in het amateurvoetbal veel voorkomt: iedereen vindt van alles van de trainer, en het bestuur is niet in staat dat te managen.

Eén ding mogen we nooit vergeten: de trainer en de club gaan een samenwerking aan voor een bepaalde tijd, niet voor eeuwig. Ik heb geleerd dat het uitzonderlijk is wanneer een trainer langer dan twee à drie jaar bij een club kan werken. Natuurlijk zijn er altijd mooie teksten voorafgaand aan zo’n periode waarbij partijen de intentie uitspreken om een proces aan te gaan en langjarig met elkaar te willen werken. In de praktijk zie je dat het vrijwel nooit zo gaat. Het is goed om dit te erkennen en dit aan het begin ook zo naar elkaar uit te spreken: geen overdreven verwachtingen of toekomstbeelden, gewoon zeggen hoe het is en hoe zich

dit meestal afspeelt. En dan moet het waargemaakt worden. We weten allemaal dat voetbalemotie een dagkoers is, waarbij de resultaten van de laatste wedstrijden bepalend zijn. Heb je dan bestuursleden met een ruggegraat als een tuinslang die heen en weer zwiept, dan kun je gekke dingen meemaken. Beide partijen moeten rustig blijven. Toen we PEC Zwolle hadden gered, verloren we daarna wedstrijd-op-wedstrijd. We hebben toen gecommuniceerd dat we langzaam de club wilden opbouwen, dat de trainer veel verstand van voetbal had en dat we geduld vroegen van iedereen. Dat opbouwen lukt niet in drie jaar. Daar is veel langer voor nodig. In dit geval hebben we gezegd, dat we vermoeden wel tien jaar nodig te hebben om er een goed, stabiel geheel van te kunnen maken. Gelukkig is dat wat sneller gegaan, toen. Maar je moet niet te snel te veel willen.”

Boom, stam en piek

Gaston Sporre: “De samenwerking tussen een club en een trainer kun je zien als een kerstboom. De trainer is de piek. Er zijn natuurlijk clubs waar die piek elke keer vervangen wordt, telkens met een prachtig verhaal eromheen dat uiteindelijk dus niet uitkomt. Dat komt doordat de stam niet stabiel is. Die stam is het bestuur. Als dat met alle winden meewaait, komt die boom aan het wankelen. Voor een trainer is het belangrijk om zich af te vragen, alvorens hij ergens tekent, hoe bestendig die stam van die kerstboom is. Op amateurniveau weten we dat wel. Daar is het allemaal niet zo stevig en daarmee heeft iedereen, gezien de omloopsnelheid van trainers en gezien dat het veelal niet hun hoofdbaan is, ook vrede. Maar in de professionele tak is dat wel van groot belang. Waar stap je in? Als club kijk je naar het cv van een trainer, maar die trainer zal zich ook moeten verdiepen in het track record van de bestuurders. Willen die per se over je schouder meekijken? Vinden ze het ‘wel leuk’ om een voetbalclub te leiden om zodoende in de belangstelling te staan? Of zijn dat mensen van wie je kunt vaststellen dat ze goed weten hoe de processen in het voetbalbedrijf

‘Hoe ga je nu als trainer om met de hoed van Memphis? Dat is de Duizend Euro Vraag.’

verlopen en die de trainer de ruimte bieden om zijn vak goed uit te oefenen? Dat zijn zaken die van enorm belang zijn, wil je als trainer kans van slagen hebben.

Een trainer kan jarenlang succes hebben bij club X en vervolgens bij club Y onderuit gaan. Natuurlijk, je kunt een keer pech hebben met je spelersmateriaal, maar veel vaker ligt daar een andere oorzaak onder. Hoe kan Ron Jans, bij een zeker niet altijd even eenvoudige club als FC Groningen, vele jaren succesvol zijn en vervolgens bij Heerenveen in de problemen komen? Terwijl we het over dezelfde Ron Jans hebben. Dat ligt aan de omstandigheden, aan het feit dat hij zich bij Heerenveen dikwijls niet comfortabel heeft gevoeld.

Daarbij moet je als trainer natuurlijk ook het fingerspitzengefühl hebben over wat handig is, en wat niet. We kennen allemaal de situatie, waarin Louis van Gaal zich bij Bayern München bevond: een club waarbij bestuurders als Rummenigge en (toen) Hoeness altijd over elke schouder meekijken. De resultaten vielen op een bepaald moment nogal tegen. Desondanks eiste Van Gaal zijn stoel in het vliegtuig op, waarop Hoeness was gaan zitten. Menige trainer zou denken: laat ik me even gedeisd houden. Maar Van Gaal, zoals elke trainer overigens, neemt natuurlijk altijd zichzelf mee. Die is in alle situaties consistent in zijn visie en zijn handelen. Ook al zou je soms denken: nu beter even niet."

De naam Van Gaal valt. Het lijkt erop dat hij een opmerkelijke transitie heeft ondergaan. Waar het spel van zijn ploegen vroeger aan hoge normen qua schoonheid en aantrekkelijkheid moest voldoen, lijkt het uiteindelijke resultaat tegenwoordig belangrijker dan de wijze waarop dat behaald wordt.

Gaston Sporre: "Dat is de ontwikkeling van een trainer die ingeklemd zit tussen 'bouwen' (lange termijn) en 'boeien' (korte termijn), maar die ook haarfijn in de gaten heeft gehad dat de voetbalwereld en de wijze waarop het spel gespeeld wordt, de afgelopen jaren aanmerkelijk is veranderd. Het

Alfred Finnbogasson (ex-Heerenveen): verkopen of niet, een secuur proces

is veel fysieker en sneller geworden. Vergelijk het huidige Nederlandse voetbal nu eens met een wedstrijd die

succes kan hebben. Daarna komt het bestuur weer om de hoek kijken en dan is het de vraag in hoeverre zij die

'De club bekijkt het cv van de trainer, maar de trainer zal ook moeten kijken naar het track record van de bestuurders'

je 's avonds bij Match of the Day ziet. Het lijkt mij altijd dat die beelden uit Engeland sneller worden afgespeeld. Het gaat zo hard, snel, dynamisch. Bovendien weten ook kleine clubs of kleine landen zich tactisch prima te organiseren, waardoor je moeilijker van ze wint dan vroeger. Ik denk dat Van Gaal dat scherp heeft waargenomen en heeft geconcludeerd dat hij zijn team op een andere wijze zal moeten laten spelen, wil hij successen hebben.

De toptrainer van vandaag gaat zelf op zoek naar ontwikkelingen en maakt daar beleid op. Hij kijkt op welke wijze hij, gegeven de ontwikkelingen, gegeven de club waarvoor hij werkt en gezien de kwaliteiten en beperkingen van zijn spelersmateriaal,

visie kunnen appreciëren. Krijgt die trainer het comfort, de rugdekking die nodig is om goed te kunnen werken? Goede rugdekking bieden aan een trainer, waarbij ook nadrukkelijk de kaders zijn geschetst waarbinnen dat plaatsvindt, is niet iedereen gegeven."

Communicatie

Ontegenzeggelijk spelen de media een grote rol in het functioneren van een trainer. U heeft dat al aangegeven. Hoe kan een trainer publiekelijk het beste communiceren: open of juist gereserveerd?

Gaston Sporre: "In het algemeen kun je stellen dat de trainer in gepaste bewoordingen beter niet om de hete brei heen kan draaien. Bij succesvolle trainers zie je dat vaak terug: een reëel verhaal. Als het slecht was, zeg je niet

dat je een prima wedstrijd hebt gezien. Maar dan is wel weer van belang in hoeverre je rugdekking hebt van het bestuur. Voel je dat niet zo, ben je eerder geneigd om de zaken wat te verbloemen.

Een club waar dat momenteel prima lijkt te gaan, is Heracles. Daar is de start van John Stegeman moeilijk geweest. Onder zijn leiding verloren ze ook de eerste wedstrijden. Maar hij kon daarna de beslissingen nemen die hij nodig achtte, en gaandeweg groeien in het bepalen van de ideale teksten naar de buitenwereld toe. Er stond een stabiele organisatie achter. Je ziet vrijwel overal waar dit het geval is (neem behalve Heracles clubs als FC Groningen en PEC Zwolle) dat er niet snel gekke dingen gebeuren. Daarom is de prestatie die Frank de Boer de afgelopen jaren heeft geleverd, ook zo knap. Bij Ajax worden de opvattingen en meningen je gratis geleverd, vanuit Barcelona, via de vijfde colonne en de media tot De Toekomst. Daarin je eigen koers bepalen, daaraan vasthouden en daarover helder communiceren in een club waarin het zó onrustig is, dat is uitzonderlijk knap.”

Juist dat laatste, vasthouden aan je koers ongeacht wat er gebeurt, is voor een trainer zo moeilijk. Hoe doet De Boer dat volgens u?

Gaston Sporre: “In feite bereikt De Boer dit door ervoor te zorgen dat hij

redelijke perken man en paard.

De goede trainer zie je zich daarbij altijd opstellen vóór zijn ploeg. Neem nu als voorbeeld weer Van Gaal. Wanneer zie je nu dat Van Gaal een speler publiekelijk afvalt? Vrijwel nooit. Hij zal hem naar buiten toe altijd verdedigen, hem altijd perspectief bieden. Daarbij hoort natuurlijk wel dat je slecht gedrag benoemt. Van Bronckhorst die over de overdreven buiteling van Basačikoglu zegt dat hij dat niet accepteert, nou prima.”

Bestuursleden zullen dus in die boodschappen die de trainer uitdraagt, steun moeten geven.

Gaston Sporre: “Bestuursleden moeten de keuze maken voor de trainer met wie ze willen werken, en daarna rugdekking bieden. Niet tot in het oneindige, maar binnen de afspraken die ze maken. Daarbij moet je goed bedenken: je kunt van melk geen slagroom maken. Als ik nu kijk naar FC Twente, met zijn piepjonge elftal met vrijwel uitsluitend verdedigers onder twintig jaar, dan kun je weinig verwachten. Toch bespeur ik nog steeds iets als: het moet allemaal veel beter kunnen. Bij Zwolle zat ik ooit in een soortgelijke situatie, maar daarin hebben we een glasheldere boodschap verkondigd: ‘We hebben geen geld, we kunnen op de transfermarkt niets doen, we hebben een erg jong team, verwacht geen grote prestaties. Die

‘Louis van Gaal neemt, zoals elke trainer overigens, altijd zichzelf mee. Die is in alle situaties consistent in zijn visie en zijn handelen. Ook al zou je soms denken: nu beter even niet.’

‘Frank de Boer zegt: laat anderen die legpuzzel maar in elkaar leggen, ik richt me op het elftal’

geen onderdeel van het machtspeel wordt. Je ziet hem nergens partij kiezen. De Boer zegt: laat anderen die legpuzzel maar even in elkaar leggen. Hij richt zich volledig op zijn ploeg en probeert daarin de nodige verbeteringen te bewerkstelligen. Al dat gekraak op de achtergrond, De Boer zie je nooit stelling nemen. Zoals hij dat wel doet als het om zijn core business, zijn elftal gaat. Dan vertelt hij een duidelijk verhaal en noemt hij binnen

komen er ooit, maar voorlopig is dat niet reëel. De trainer werkt goed, hij blijft zitten.’ Bestuurlijke stabiliteit of instabiliteit kan het trainerschap enorm beïnvloeden. Zowel positief dus als negatief.”

De invloed van een trainer hoeft niet perse beperkt te blijven tot het eerste elftal. In hoeverre kan hij bemoeienis hebben met bijvoorbeeld de jeugdopleiding?

Gaston Sporre: “Hier doet zich het

dilemma tussen de korte termijn en de lange termijn voor. De trainer zit er voor de resultaten die vandaag behaald moeten worden. Ik denk dat het een stap te ver voor hem is, om ook gezaghebbende uitspraken te doen over de jeugdopleiding, die resultaten op lange termijn moet opleveren. Naar mijn mening kan dat niet, het staat te zeer op gespannen voet met elkaar en is te veelomvattend. Een Technisch Directeur biedt dan uitkomst. Ook bij Oranje speelt dit een rol: nú presteren maar ook kijken naar de toekomst. Voor de zittende trainer is dat uiterst lastig te combineren.

Je ziet nu wel dat er op hoog niveau enkele trainer actief zijn die als ‘kind van de club’ te boek staan: De Boer, Van Bronckhorst, Cocu in zekere mate. In dat geval heb je een wat betere binnenkomer bij diverse mensen binnen de club, omdat je uit ervaring kunt spreken. Maar ook dan denk ik dat het niet verstandig is de hoofdtrainer ook een grote rol te laten spelen in de jeugdopleiding.”

Alles overwegend, wat is de ideale invulling van een voetbalorganisatie als we kijken naar de managementkant van het geheel?

Gaston Sporre: “Het ergste dat een voetbalbedrijf kan overkomen, is dat het een doorgangshuis is. Daarmee bedoel ik dat er telkens nieuwe mensen komen die het beleid op zijn kop gooien. Mensen die het ‘leuk’ vinden om in die voetbalwereld terecht te komen, moet je niet hebben. Het is namelijk vaak niet leuk. Bovendien moet je het niet te ingewikkeld maken. Bij Heerenveen hadden ze een bestuursorganisatie gekozen die uit zo veel mensen bestond, dat je kon zeggen dat dit tot mislukken gedoemd was. Aan de andere kant moet je er ook voor zorgen, dat een voetbalbedrijf niet gekoppeld is aan één persoon die té belangrijk wordt. Bij clubs als FC Twente, AZ en vroeger Vitesse met Aalbers is dat uit de bocht gevlogen. Bij Heracles en FC Groningen zijn mannen als Jan Smit en Hans Nijland ook bepalend, maar niet zonder dat ze tegenwind krijgen. Daar zitten toch

mensen omheen die hun mening verkondigen.

De voetbalwereld wordt vaak vergeleken met het bedrijfsleven, maar dat klopt maar zeer ten dele. Alles wat in voetbal normaal is, is in het bedrijfsleven abnormaal. En andersom. Wanneer Achmea marktleider is in de zorgsector, is het niet zo dat het volgend jaar opeens allemaal over is. In voetbal kan dat wel. Daar zijn de meest recente resultaten veel bepalender. Ieder weekend is er een afrekenmoment. Het grote verschil dat daardoor ontstaat, is dat de hele wereld een mening heeft over voetbal. In een voetbalbedrijf moet je de kern van de zaak centraal stellen, en dat is dus voetbal. Niet de sponsoring, niet allerlei andere zaken. Gaat het binnen de voetbaltak niet goed, heb je op alle andere vlakken een groot probleem. Wanneer een organisatie het zich kan veroorloven, is het aanstellen van een sterke Technisch Directeur absoluut aan te bevelen, of anders toch minimaal een Algemeen Directeur die

goed weet hoe de hazen lopen in de voetbalwereld. Het moet in ieder geval overzichtelijk blijven. Wanneer je je met een te groot gezelschap over het functioneren van een trainer buigt, is dat een bodem voor problemen. Het moet compact en helder blijven. Comfort bieden aan de trainer, binnen de kaders van continuïteit, daar gaat het om in het samenspel tussen een voetbalbestuur en de trainer.” 📌

Samenvatting:

- De voetbalwereld is een vermaaksindustrie geworden, met grote gevolgen voor de trainer.
- Voor het management van de club gaat het om comfort bieden aan de trainer.
- De trainer kan in de media het beste een reëel beeld schetsen van de situatie, in gepaste bewoordingen.
- Een rol voor de hoofdtrainer in de jeugdopleiding is niet aan te bevelen.
- Een voetbalorganisatie werkt doorgaans het best met een compact management.

Gaston Sporre

Gaston Sporre (1945) maakte na een studie bedrijfskunde carrière in het bedrijfsleven, onder meer als organisatiedeskundige, als directievoorzitter bij Achmea en als voorzitter van de Kamer van Koophandel Oost-Nederland. Vanaf 1989 leidde hij de reddingsoperatie van PEC Zwolle, waarvan hij in 1990 voorzitter werd. Sporre is erevoorzitter van PEC Zwolle. Medio 2013 werd hij voor enige maanden interim-directeur van sc Heerenveen.

De Verlenging

Als vakblad bevinden wij ons in een continu proces om klaar voor de toekomst te zijn. We beperken ons niet alleen tot Nederland, we halen dus ook verhalen uit het buitenland. We schrijven zo min mogelijk over de trainer en zijn werk, maar laten het liefst de betrokkenen zelf aan het woord. Zo zijn we verheugd met onze nieuwe columnist Art Langelier, Hoofd Jeugdopleiding van PSV. We gebruiken onze online mogelijkheden meer en meer ter ondersteuning van of aanvulling op de inhoud in het vakblad. En, als laatste voorbeeld waaruit blijkt dat we zo goed mogelijk klaar voor de toekomst willen zijn, we gaan geregeld naar congressen en symposia die als het even kan voetbalgerelateerd zijn. Zo kon het gebeuren dat we onlangs Toon Gerbrands bevlogen hoorden spreken over de speler van de 21e eeuw. Hij liet onder meer een lijstje van 'karakteristieken' zien waarmee hij te maken heeft in de topsportcultuur bij PSV. Een op het oog eenvoudig lijstje, totdat je het gaat handhaven, aldus Gerbrands:

- Wie is verantwoordelijk?
- Feedback op topniveau
- Geen excuses (zinloos en verdragend)
- Voorbeeldgedrag van de leiders
- Er moet een prijs worden betaald
- Volledig commitment is vereist
- Kernwaarden en principes om te presteren zijn niet onderhandelbaar

De speler van de 21e eeuw is volgens Gerbrands onderdeel van de zogenaamde Y-generatie en voldoet doorgaans aan onderstaande kenmerken: langer, sneller, sterker; hoger niveau van vaardigheden; respecteert slechts de beste coaches; minder stabiele gezinssituatie; meer lifestyleproblemen; heel erg met zichzelf bezig; motivatie minder sterk en variabele; loyaliteit: zaken eruit pikken; gevoeliger voor conflicten; succes is een keuze: falen is jezelf aan te rekenen.

De spelers van de 21e eeuw lijken zelfstandig en zelfredzaam, maar ze hebben behoefte aan een veilige omgeving met structuur, waarin ze zich thuis voelen en zichzelf kunnen zijn. Ze lijken grenzeloos, maar willen graag dat anderen duidelijk en eerlijk zijn en de grenzen aangeven.

Foto: Pro Shots

Om de Y-generatie te binden heeft de PSV-directeur de volgende adviezen voor managers, oftewel voetbaltrainers:

- Leer de persoonlijke doelstellingen goed kennen en verbind deze concreet met de organisatie-doelstellingen.
- Authentiek leiderschap heeft hun voorkeur: autoriteit zegt ze niets.
- Begrijp, accepteer en omarm de generatieverschillen.
- Een talentmagneet word je door de motieven en ambities te begrijpen.
- Overleven en meegroeien door aan te passen, zaken te veranderen, anders te gaan denken.
- Werk je aan sterke punten, dan is 73 procent gemotiveerd; werk je aan zwakke punten, dan is 9 procent gemotiveerd.

Tot slot een paar vragen aan u: in hoeverre weet u het antwoord op de volgende vragen? Hoeveel uur spelen uw spelers games? Gaan ze weleens een hele nacht door? Wat zijn de top 5 games van dit moment? Welke vijf muzieknummers zijn populair? Koptelefoons op: wanneer en waarom? Wat zijn de dromen van uw spelers? Dit zijn vragen die een indicatie geven in de mate waarin u, aldus Toon Gerbrands, daadwerkelijk weet wat er speelt rondom spelers. En nee, daar komt geen counter-pressing, punt naar voren of opbouw via het middenveld aan te pas.

Colofon

Uitgave:

Eisma Businessmedia bv
Postbus 340 - 8901 BC Leeuwarden
Bezoekadres: Celsiusweg 41
Telefoon: 088-2944800 | Fax: 088-2944810
E-mail: businessmedia@eisma.nl

Directie:

Egbert van Hes, algemeen directeur
Gerbert Tiecken, uitgeefdirecteur

Uitgever:

Gerbert Tiecken

Hoofredactie:

Paul Geerars (hoofredacteur)
Telefoon: 06-51904854
E-mail: p.geerars@eisma.nl

Tjeu Seeverens (adjunct-hoofredacteur)

Telefoon: 06-23941973
E-mail: tjeu.seeverens@ziggo.nl

Adviseur:

Henny Kormelink
Telefoon: 06-50686964 | E-mail: devoetbaltrainer@wxs.nl

Redacteurs die aan deze editie meewerkten:

Rob Baan, Yves Brokken, Ruud Doevendans, Marco van der Heide, Sander de Vries, Gerjos Weelink

Aan dit nummer werken verder mee:

Alex Abresch, Yassine Assa, Jorg van der Breggen, Michael Brussen, Luc Holtz, Fedrik Houtstra, Art Langelier, Ton Lokhoff, Christopher Manuputty, René Maric, Michel van Oostrum, Lennard van Ruiven, Jack van Santen, Mark Schuur, Paul Simonis, Gert-Jan Spit, Gaston Sporre, Rianne van Strien, Wiljan Willems, Tom IJzerman

Foto's:

DOVO, DVS'33, KNVB, Remco van Miltenburg, Allan Overmars, Pics United, Pro Shots

Redactie-adres:

De Voetbaltrainer, Postbus 340 - 8901 BC Leeuwarden

Lay-out en productiebegeleiding:

ZeeDesign, Postbus 13 - 8748 ZL Witmarsum
Telefoon: 0517-531672 | E-mail: info@zeedesign.nl

Druk:

Veldhuis Media, Raalte

Boekbestellingen:

Jolanda Bloem
Telefoon: 088-2944865 | E-mail: j.bloem@eisma.nl

Abonnementen voor Nederland en België:

Nieuwe opgaven, adreswijzigingen en correspondentie over abonnementen:
Abonneservice Eisma Businessmedia
Postbus 2238 - 5600 CE Eindhoven
Telefoon: +31 088-2266648 | E-mail: abonnement@eisma.nl

Abonnementsprijs:

De Voetbaltrainer verschijnt 8 keer per jaar. De abonnementsprijs voor De VoetbalTrainer per 1 juli 2015 is vastgesteld op € 107,50 incl. 6% btw en is bij vooruitbetaling verschuldigd. Een abonnement in combinatie met de mediatheek kost € 145,-. Een los abonnement op de mediatheek kost € 57,50. Andere landen op aanvraag. Abonnementen kunnen ieder moment ingaan. Opzegging dient schriftelijk en minimaal een maand voor het einde van de abonnementsperiode te geschieden.

Marketing:

Heleen Rodenhuis
Telefoon: 088-2944863 | E-mail: h.rodenhuis@eisma.nl

Advertentieverkoop:

Binnendienst	Accountmanager
Nynke Miedema	Eddy Hoornstra
Telefoon: 088-2944852	Telefoon: 06-31768830
E-mail: n.miedema@eisma.nl	E-mail: e.hoornstra@eisma.nl

Traffic, ZeeDesign
Telefoon: 0517-531672 | Fax: 0517-531810
E-mail: voetbaltrainer@zeedesign.nl

Bankrelatie:

Rabobank Leeuwarden-Noordwest Friesland
IBAN: NL64RABO0335434991
BIC: RABONL2U

© 2016, Eisma Businessmedia bv, Leeuwarden

Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd en/of overgenomen in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Uitgever en auteurs verklaren dat dit blad op zorgvuldige wijze en naar beste weten is samengesteld, evenwel kunnen uitgever en auteurs op geen enkele wijze instaan voor de juistheid en/of volledigheid van de informatie. Uitgever en auteurs aanvaarden dan ook geen enkele aansprakelijkheid voor schade van welke aard ook, die het gevolg is van handelingen en/of beslissingen die gebaseerd zijn op bedoelde informatie. Gebruikers van dit blad wordt met nadruk aangeraden deze informatie niet geïsoleerd te gebruiken, maar af te gaan op hun professionele kennis en ervaring en de te gebruiken informatie te controleren. Leveringsvoorwaarden: zie www.eismamediagroep.nl

HO 2016
KEURMERK

INTERNATIONAL INSTITUTE FOR TRAINING

I.I.T.VOF OUDE BAAN 19 5854 PJ NIEUW BERGEN (L) NEDERLAND TEL 0031-(0)485 34 34 26

E-MAIL info@toinevandegoolberg.nl HOMEPAGE www.toinevandegoolberg.nl

ALLROUND CONDITIE / HERSTELTRAINER

- Accreditatie NGS 35 studiepunten
- Accreditatie Atletiekunie 8 studiepunten
- Accreditatie NEVOBO 6 studiepunten
- 12 avonden van 19.00 - 22.00 uur, ca. 50% praktijk
 - Locatie NSC Papendal te Arnhem
 - Cursusstart woensdag 7 september 2016
- 6 dagen van 10.00 - 16.00 uur, ca. 50% praktijk
 - Locatie Van Ghentkazerne te Rotterdam
 - Cursusstart zaterdag 7 mei 2016
- Hoofdt thema's zowel voor individuele sport als teamsport:
 - Revalidatie, conditieopbouw, kracht-, snelheid- en uithoudingsvermogen volgens De Rehaboom® en trainingsprogramma's schrijven
- Cursusprijs € 875,00

MEDICAL PERSONAL TRAINER

- Accreditatie Atletiekunie 8 studiepunten
- Accreditatie NEVOBO 6 studiepunten
- 6 dagen van 10.00-16.00 uur, ca. 70% praktijk
- Cursusstart 04 september 2016
- Voor trainers uit de sport, fitnessbranche en revalidatiewereld
- Locatie Van Ghentkazerne te Rotterdam
- Cursusprijs € 975,00

SPECIALIST FYSIEKE TRAINER VOETBAL:

- Accreditatie KNVB 8 studiepunten 2016
- Accreditatie Atletiekunie 2 studiepunten
- Locatie Van Ghentkazerne Rotterdam
 - Cursusdata 20 + 21 augustus 2016
 - 2 dagen van 09.00 - 16.00 uur
- Locatie NSC Papendal / Arnhem
 - Cursusdata 29 mei + 04 juni 2016
 - 2 dagen van 09.00 - 16.00 uur
 - Cursusdata 18 + 26 juni 2016
 - 2 dagen van 09.00 - 16.00 uur
- Hoofdt thema's:
 - Opbouw loopvermogen
 - Opbouw kracht
 - Transfer naar voetbal
- Cursusprijs € 375,00

U kunt voor aanvullende informatie ook contact opnemen:

Telefoon 0485-34 34 26
Mobiel 06-53 33 2678
E-mail info@toinevandegoolberg.nl
Internet www.toinevandegoolberg.nl

WORKSHOPS

- Duur: 3 uur op locatie
- Datum, tijdstip en groepsgrootte in overleg

Keuze uit de thema's:

- Rug Revalidatie Systeem (RRS)
- Kracht Revalidatie Systeem (KRS)
- Aeroob Revalidatie Systeem (ARS)
- Heart Rate System (HRS) / Polar App
- Free-Weight System (FWS) / FitroDyne
- De Rehaboom®
- Fysieke Training Senioren (FTS)
- Onderwerp naar keuze

Groeps prijs per workshop op aanvraag

DOCENTEN

TOINE VAN DE GOOLBERG,

- Fysieke trainer 1ste team Feyenoord Rotterdam seizoen 2000-2005 en seizoen 2009-2013
- Hoofddocent Sportfysiotherapie NPi
- Gastdocent Erasmus Universiteit Rotterdam, afd. Geneeskunde

EVERT VAN DE GOOLBERG,

- Fysieke trainer, praktijkdocent

Nieuw! Maak eenvoudig je eigen opstellingen, trainingsvormen en tekeningen!

Dit kan nu eindelijk. Dankzij Tactics Manager, het tekenprogramma voor trainers.

- Offline werken, altijd en overal geen internet nodig
 - Eenvoudig in gebruik werkt supersnel en simpel
 - Eenmalige aanschaf daarna jarenlang gebruiksplezier
 - Vrijblijvend proberen? Probeer het 5 dagen op proef
 - Scherpe prijs van € 79,50 Bestel veilig en snel in onze webshop
- Nederlandse versie

Nederlandse versie nu exclusief verkrijgbaar in onze webshop.

De VoetbalTrainer

Voor meer informatie of om direct te bestellen, ga naar devoetbaltrainer.nl/tacticsmanager

Een selectie uit onze webshop

Boeken

De Voetbal-
methode - Henk
Mariman. Set
van 4 boeken
€ 85,-

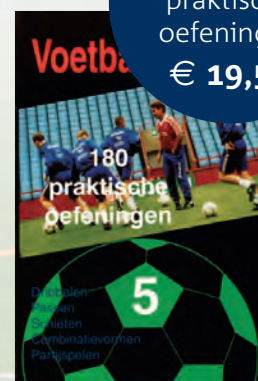
Speelstijl en
Trainingsvormen
Set 2 delen
+ DVD
€ 42,-

Serie Aanvallen
en Verdedigend
Voetbal
Set 2 delen
€ 40,-

Voetbal-
training - 180
praktische
oefeningen
€ 19,50

De coach en
zijn keeper
€ 22,50

Zone
voetbal
€ 22,50

Teambuilding
als route naar
succes
Rinus Michels
€ 27,50

DVD's

Topcoaches@work
deel 1 t/m 5 € 75,-

Topcoaches
@Work
Deel 6/7 en
deel 8
per dvd € 19,50

Keeperstraining Compleet
Maarten Arts € 29,50

Trainersmaterialen

Coach-
boekjes
vanaf
€ 5,95

Trainers
mappen
vanaf
€ 18,-

Inspirerende eBooks van De Voetbaltrainer - Toptrainer serie

Dick Advocaat
€ 5,- (32 pagina's)

Bert van Marwijk
€ 5,- (58 pagina's)

Oranje's Oefenstof
€ 10,- (30 pag. + video's)

Louis van Gaal
€ 5,- (60 pagina's)

Foppe de Haan
€ 5,- (34 pagina's)

Gebroeders Koeman
€ 5,- (34 pagina's)

Frank de Boer
€ 5,- (30 pagina's)

Co Adriaanse
€ 5,- (28 pagina's)

Praktische eBooks - jeugd - doelgroepgericht

A-jeugd € 10,-
(150 pag.)

B-jeugd € 10,-
(150 pag.)

**Meest
gekozen**

C-jeugd € 10,-
(150 pag.)

D-jeugd € 6,-
(95 pag.)

Uit serie Speelwijzettraining

Deel 1, ontwikkelen van voetbalvisie € 5,-

Deel 2, ontwikkelen van speelwijze € 5,-

Deel 3, Fundamentele oefenvormen € 5,-

Trainerscongres 2014
€ 3,- (30 pagina's)

Voordelen van onze eBooks

- ✓ goedkoop, al vanaf € 2,50
- ✓ direct te downloaden (na online betaling)
- ✓ praktijk staat centraal
- ✓ altijd bij de hand op tablet of mobiel
- ✓ abonnees ontvangen 7,5% korting
- ✓ online te bestellen via devoetbaltrainer.nl/winkel

COACHES BETAALD VOETBAL

INTEGER

DESKUNDIG

PROFESSIEONEEL

“Passie voor voetbal”

“Coaches Betaald Voetbal is de vakvereniging van gediplomeerde trainer/coaches, werkzaam in het Nederlandse Betaald Voetbal alsmede voor leden werkzaam in het buitenland. In het aansturen en uitvoeren van ons voetbalbeleid laten we ons leiden door Nederlandse deugden: een goede infrastructuur, een cultuur van overleg, kennis van de internationale voetbalwereld, een groot netwerk, ons idee over opleiden, ontwikkelen en presteren.”

CBV – visie

Coaches Betaald Voetbal is een goed belangenbehartiger van en voor haar leden. Ze manifesteert zich als een vaste en betrouwbare waarde in het Betaald Voetbal. Ze is volwaardig gesprekspartner van de KNVB, clubs en andere belangenorganisaties. Ze biedt zich aan als adviesorgaan en kenniscentrum voor overheid, business partners en overig bedrijfsleven. In onze visie is prioriteit gegeven aan kwaliteit en professionaliteit in opleiden, ontwikkelen, gedrag en presteren.

CBV – missie

De CBV is de cultuurdrager van het Nederlands voetbal en de bewaker van de Hollandse school. De CBV en haar leden kenmerken zich door een extreme

passie voor voetbal. Deze passie voor voetbal komt binnen en buiten de lijnen tot uiting en willen we graag delen. Coaches Betaald Voetbal neemt ook op sociaal maatschappelijk gebied haar verantwoordelijkheid en zet haar kennis en ervaring in voor mens en samenleving.

Onze vaste kerntaken:

1. Het verbeteren van de kwaliteit van het voetbal in zijn algemeenheid en van het betaald voetbal in het bijzonder;
2. Het verder ontwikkelen en professionaliseren van het vak van trainer/coach met alle te onderscheiden disciplines en voetbaltechnische functies;
3. Het bewaken en waar mogelijk verbeteren van het imago van Betaald Voetbal in zijn algemeenheid en de trainer/coach in het bijzonder;
4. Het optimaal behartigen en bewaken van de belangen van de leden.

Coaches Betaald Voetbal als belangenvereniging

De CBV is een stabiele en sterke organisatie en telt momenteel meer dan 500 leden. Zij heeft aanzien en een groot draagvlak in het betaald voetbal. In het buitenland

Coaches
Betaald
Voetbal

CULTUURDRAGERS VAN
De Hollandse School

wordt de CBV gezien als het voorbeeld van een goed georganiseerde belangenvereniging voor de professionele trainer/coach. Het is een gezamenlijke taak om deze status te handhaven en daar waar mogelijk te verbeteren. Het consequent naleven van statuten, huishoudelijk reglement en van de afgesproken gedragscode en erecode is daarbij van het grootste belang. Daarnaast staat de CBV voor Sportiviteit en Respect. Met in het achterhoofd de gedachte dat voetbal voor iedereen is en van iedereen, wil de CBV een vereniging zijn met oog voor (mede-) mens en maatschappij. Coaches Betaald Voetbal is Meer dan Voetbal.

CBV

Postbus 1 8000 AA Zwolle

Bezoekadres: Hogeland 10

8024 AZ Zwolle

Telefoon: 088 850 8610

Fax: 088 850 8613

E-mail: info@coachesbv.nl

Website: www.coachesbv.nl

Onze partners

PRINTED BY: UW PARTNER IN DRUKWERK!
Q-PROMOTIONS.NL

Landstede

DeVoetbalTrainer

BILDERBERG

 INTERSPORT
SPORT TO THE PEOPLE

 GAME ON

 TENCATE **GreenFields**

 webs

 BASIC-FIT